

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ.

(Втора сессия).

XXXVIII. ЗАСЪДАНИЕ, СРЪДА 21 ДЕКЕМВРИЙ 1883 ГОДИНА.

(Начало въ 3 часа слѣдъ пладнѣ, подъ предѣдателството на г-на Д. Грекова).

Предсѣдатель (звъни): Ще се чете списъка на г-да представителитѣ.

Секр. Шивачовъ (чете):

Отъ 51 представители присѣтствувать 37 и отсѣтствувать 14.

Предсѣдатель: Тѣй като болшинството присѣтствува, обявямъ днешното засѣдание за открито.

Г-да представители, протокола на мин. засѣдание ще се чете въ идущето засѣдание.

Моля г-на докладчика на бюджетарната коммисия да докладва бюджета.

Г-да представители, както знаете, Нар. Събрание бѣше натоварило бюрото, да помоли Н. ВИСОЧЕСТВО, да телеграфира на Н. ВЕЛ. СУЛТАНА, за да го благодари за честъта, която той направи на Н. Бл. Ексарха. Азъ имамъ честъта, да се престава на Н. ВИСОЧЕСТВО още същия день за тая цѣль и отъ страна на Н. ВИС. ми се съобщи, че вчера се телеграфирало на Н. ВЕЛ. СУЛТАНА и му се изказа благодарността на Нар. Събрание, за добрия приемъ на Н. Бл. Ексарха.

Моля сега г. Докладчика да продължава доклада си по бюджета, именно по М-то на Правосѣдието.

Докл. Анневъ (чете):

Споредъ проекта:

ГЛАВА I.

Централно управление

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ

Съдържание личния съставъ на централното управление.

1 Министръ	12,000	лева
1 Гл. Секретаръ . . .	7,008	
2 Началници Отдѣления .	5,400 = 10,800	
2 Поднач. старши . .	3,600 = 7,200	
1 Счетоводителъ . . .	4,320	
1 Пом. счетоводителъ .	3,600	
1 Архиваръ	2,900	
1 Пом. Архиваръ . . .	1,900	
2 Ригистратори . . .	2,160 = 4,320	
1 Литографчикъ . . .	1,200	
За писари	10,800	
За разсилни	2,520	
Всичко	68,568	

А споредъ коммисията.

1 Министръ	12,000	лева
1 Гл. Секретаръ . . .	6,000	

1 Началникъ	4,800	
2 Подначалници по . . .	3,000 =	6,000
1 Счетоводителъ	3,000	
1 Пом. Счетоводителя . .	2,400	
1 Архиваръ	2,400	
1 Пом. Архиваръ	1,500	
2 Регистратори по	1,920 =	3,840
1 Литографчикъ	1,200	
За писари	7,200	
За разсилни	2,400	

Всичко споредъ комисията 49,740

При това се предлага единъ ревизоръ съ заплата 4,800 лева, помощникъ ревизора 3,000 лева.

Всичко споредъ комисията 57,540 лева.

М-ръ Стоиловъ: Разумѣва се, че имаше що да се каже по заплатитѣ на чиновницитѣ при централното управление; но тъй като заплатитѣ на другитѣ се приеха, то нѣма, освѣнъ да се подчинимъ на това рѣшение. Ще кажа нѣщо за ревизорѣтъ. Това учреждение е нужно и полезно и съдилищата трѣбва да се ревизиратъ често отъ лице, което Министерството има подъ разположението си, за да може по този начинъ да се тури добъръ редъ по сждебната частъ. Но платата, която комисията е предвидѣла, е твърдѣ малка. Ревизорѣтъ трѣбва да бжде едно лице съ способности, съ опитностъ и въобще такова, което да бжде поне членъ въ Кассацията. Когато заплатата на члена въ Кассацията е 7,000 фр., азъ мисля, че не може да се намѣри лице за ревизоръ, който въ данний случай ще може да ревизира и Кассацията. За това, поне най малко заплатата на този ревизоръ да се остави както на гл. Секретаръ, и помощникъ ревизора да има плата като на началника на отдѣлението. (Гласове: съгласни).

Анневъ: Комисията нѣма нищо противъ това, ако Нар. Събрание приеме.

Цѣлата сума бѣше 57,540 лева + 1,200 за ревизора и + 1800 за помощника = л. 60,540 — Ако Нар. Събрание приеме, добрѣ. Тогава става сичко 60,540 лева.

Председателъ: Тогава полагамъ на гласуване разносцитѣ за личния съставъ при Мин. на Правосъдieto, които възлизатъ на 60,540 лева.

Който приема тази сума, да си дигне ржката. (Болшинство).

Докладчикъ (чете):

Вещественни расходи

Писменни принадлежности и други дребни разности споредъ проекта 3,500 лева

Споредъ комисията сжщото.

Отопление и освѣтление 1,200

Споредъ комисията сжщото.

Телеграми 3,000

Споредъ комисията сжщото.

Обмундировка на разсилнитѣ . . . 3,900

Споредъ комисията тази сума се угасява, защото платата на разсилнитѣ се увеличава на всѣкъждѣ.

Напечатване бланки, вѣдомости, законопроекти, закони, регистри, описи, дневници, рѣшения, призовки и др. а) за централното управление. 3,000

Споредъ комисията сжщото.

б) За сждебнитѣ учреждения . . . 45,000

Споредъ комисията сжщото.

Купуване закони и абониране за вѣстници и списания а) за централното упр. 1,500 л. б) за сждебнитѣ учржд. 3,000 лева.

Комисията е приела сжщитѣ сумми.

Наемъ помѣщения и приспособленieto имъ :

а) За централното управление . . . 6,500

а споредъ комисията 13,000,

тъй като сега Мин. на Правосъдieto дѣто се помѣщава трѣбва да заплати повече.

Предполагаме се по напредъ да заплати 6,000 л., но сега това, което трѣбваше да заплати едно друго Министерство се възлага нему.

Споредъ комисията юридическия лицей остава за други пжтъ, и остава само 5,000 лева. За сждебнитѣ учреждения остава само суммата 50,000 лева, а за юр. лицей се угасява.

Предсѣд. : Нестига това; само въ София се плаща около 5000 л.

М-ръ Стоиловъ: Само въ София се плаща 30000 лева за помѣщения. Тукъ бѣше поставено 70000 лева, а се оставятъ само 50,000 л.; това е малко.

Докл. : Нека другитѣ комиссаре да кажатъ; споредъ мене доста са 50000 лева.

М-ръ Стоиловъ: Отъ справката, която имамъ отъ счетоводителя, излиза, че 60000 л. би било най малкото количество, което е нужно, за да може да се подкрепатъ разносцитѣ за наемитѣ (Гласове: 60000 лева).

Докладчикъ: Добрѣ, 60000 лева.

Купуване и поправка на мобили: а) за централното управление 500 л., споредъ комисията същото; б) за съдебнитѣ учреждения и юридическия лицей 4000 л. Юрид. лицей се угасява, така щото 4000 лева остава за командировка и пр., и за пренасяние архиви и др. канц. принадлежности 20000 лева. Споредъ комисията и тази сума остава същата.

За построяване нови здания 250000 лева. Споредъ комисията 150,000 л. За пренасяние писма и посылки по пощата 34000 л.

Комисията угасява тая сума, тъй като за напредъ за такива посылки нѣма да се плаща нищо.

Тѣй щото за мебели се угаси; на мѣсто 6500 л. за наемъ се туря 13,000 лева; за юрид. лицей суммата се угаси; за построяване нови здания 34000 тоже се угаси; за построяване нови здания се туря 150000 л. Всичко споредъ комисията 307700 лева. Заедно съ добавката на Нар. Събрание.

М-ръ Стоиловъ: Тукъ имаме една сума отъ 250000 лева, за постройка на зданията; то бѣше за съдебнитѣ учреждения въ София. За количеството нѣма да казвамъ, защото сами знаете, че съ 150 хил. не може да се построятъ нуждитѣ учреждения. Предполага се да се направи едно здание за Министерството на Правосъдието, Върховния съдъ, Апеллативний и окр. съдилище, мировий окол. и мир. градски съдове. Тѣзи всичкитѣ съдебни учреждения да се помѣстятъ въ едно здание. Такова здание не може да се съгради за по-малко отъ 400 — 500 хил. лева. Тази година се туря само 250 хил. лева, защото въ една година не може да се построи за повече отъ тази сума. Тази сума не е голѣма, защото щомъ се построи това здание ще се състави единъ значителенъ капиталъ отъ наема, който се плаща за Соф. съдебни учреждения. Ако отпустне тази година Нар. Събрание 150 хил. лева, ще се приреди до година повече да отпустне.

Докл.: Като земамъ предъ видъ суммата, която се плаща за наема, то наистина е тѣй. Но, ако Нар. Събрание рѣши да се направи едно по голѣмо здание, то да остане да отпустне повече за до година, а за 84 год. не може да се похарчатъ по много отъ 150 хил. лева; тѣ сж за сега доста.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители, тъй като е дума за наема, който държавата плаща за учрежденията, азъ ще предложа на Нар. Събрание, за да

се избави държавата да плаща за наеми такива огромни сумми, не би ли било по добръ Нар. Събрание да отпустне една по голѣма сума, за да се съградятъ по скоро нуждитѣ здания или пакъ да се намѣратъ удобни къщи и да се купятъ. Ние имаме резервенъ фондъ, който не ни донася нищо. Кирнитѣ, които се плащатъ, сж най малко 12 %. По мое мнѣние, най добръ би било да се опредѣли една сума отъ резервния фондъ и да се направи или купи едно здание законно и правилно, и да се не дава вече по 12 или 18 %.

Бобчевъ: Азъ ще отговора на г-на Цачева, че такова здание не може да служи и за Министерството; за него трѣба особено здание, и нетрѣба да купуваме старо здание, което нѣма такива удобства. А колкото за такова здание, което се захваща въ едно лѣто и се искава, това не може. Но, постепенно да се прави за да прилича на нѣщо и да удовлетвори нуждитѣ. За туй, суммата предвидена тука е доста.

Докладч.: Комисията тоже не мисли да се построи на веднажъ. Ако г. Д-ръ Цачевъ покаже источникъ, отъ дѣто би могло да се земе безъ лихва, да се земе и да се построи каквото иска той; но, колкото за резервния фондъ, за който говори г. Цачевъ, той е приготвенъ за друго нѣщо. Той трѣба да земе предъ видъ, че имаме толкова международни задължения, и трѣба да стоятъ тѣзи пари въ резерва, за да може моментално да удовлетворятъ нѣкои нужди. Но, за сега трѣба да се задоволимъ съ това.

Предсѣд.: Полагамъ на гласуване по глава I за вещественни расходи на центр. управление на Мин. на Правосъдието 307,700 лева. Който приема да се отпустне тая сума, да си дигне ржката. (Болшинство).

(Глава III се угасява, за това слѣдующата гл. IV ще стане гл. III).

Предсѣд.: Но има гл. II.

Доклад. Да, гл. II слѣдва. (Чете): Непредвидени расходи 5,000 лева, споредъ комисията 15,000 лева. Замасенъ фондъ се угасява споредъ комисията, а се увеличаватъ непредвиденитѣ. Така щото 15,000 лева за непредвидѣни.

Предсѣд.: Приема ли Нар. Събрание по гл. II да се отпустнатъ 15,000 лева? (Приема) Който при-

ема, да си дигне ржката. (Болшинство).

Доклад. : Глава III се угасява и гл. IV става гл. III.

Предсѣд. : Приема ли Нар. Събрание да се заличи гл. III ?

Който приема, да си дигне ржката. (Болшинство).

ГЛАВА III.

Върховний кассац. сѣдъ

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ

Предсѣдатель	10,008 л.
Споредъ комисията	9,000
Подпредсѣдатель	8,004
Споредъ комисията	7,200
4 Членове	7,008
Споредъ комис.	6,000
2 Секретари	4,008
Споредъ комис.	3,600
2 Подсекретари	2,700
Споредъ комис.	2,400
1 Архиваръ	2,004
Споредъ комис.	1,800
Регистраторъ	1,800
Споредъ комис.	1,500
Прокуроръ	8,004
Споредъ комис.	7,200
Пом. прокуроръ	7,008
Споредъ комис.	6,000
Секр. на прокурора	2,400
Споредъ комис.	1,800
За писари	4,400
Споредъ комис.	4,400
Разсилни	1,440
Споредъ комис.	1,600
Всичко споредъ комисията	76,500 л.
Вещественни расходи споредъ проекта и комисията	2,570
Всичко	79,070 л.

Предсѣд. : Полагамъ на гласуване глава III за върх. кас. сѣдъ 79,070 лева. Който приема, да се отпусне тѣзи сума, да си дигне ржката. (Болшинство).

Спис аревски : 2,400 лева за секр. на прокурора е твърдѣ малко. (Гласове : свършено е !) Той има

много работа. Азъ мисля, че отъ него се искатъ по зрѣли знания.

Ф. Мариновъ : Азъ мисля, че въпросъ веднажъ вотиранъ, да се подига на ново разискване, това е неумѣстно.

Предсѣд. : Нар. Събрание прие да се отпуснатъ 79,070 лева за върх. кас. сѣдъ.

Докладчикъ (чете) :

ГЛАВА IV.

Апелативни Сѣдилища.

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ

Съдържание личния съставъ на Апелативнитѣ сѣдилища.

СОФИЙСКО АПЕЛАТИВНО СѢДИЛИЩЕ.

1 Предсѣд.	7,008 = 7,008	сп. ком.	6,000
1 Подпред.	6,000 = 6,000	" "	4,800
4 Членове	5,208 = 20,832	" "	по 4,200
2 Секрет.	2,700 = 5,400	" "	1 2,400
2 Подсекр.	1,956 = 3,912	" "	1 съ 1,800
1 Архиваръ	1,956 = 1,956	" "	съ 1,800
1 Регистр.	1,800 = 1,800	" "	съ 1,500
1 Прокур.	6,000 = 6,000	" "	съ 4,800
1 Пом. Пр.	4,800 = 4,800	" "	съ 4,200
1 Секр. пр.	2,160 = 2,160	" "	съ 1,800
За писари	4,800	" "	съ 3,500
За разсилни	2,160	" "	съ 2,400

Всичко споредъ комисията 51,800

М-ръ на Правосѣдието : Тукъ за писари е турено 3,500 лева. Истина и миналий бюджетъ не бѣше повече, но съ Указъ се отпуснаха 1,400 лева, защото не стигнаха. За това сме турили 4,800 п-накъ нѣма да стигнатъ отпуснатитѣ сумми.

Анневъ : Комисията нѣма нищо противъ, ако събранieto приме това приложение.

Буровъ : М-ръ Стоиловъ казва, че имало нужда отъ 4800 лева. Азъ мисля, че стига, защото сега ще плащатъ на писари до 100 лева на мѣсяцъ. По това съображение 3500 лева стигатъ; на това се е съгласилъ и г-нъ М-ръ.

Докладчикъ : Споредъ комисията 51,800 лева.

Предсѣдатель : Полагамъ на гласуване глава IV, съдържание личния съставъ на Софийското Апелативно сѣдилище. Който приема да се отпусне, съгласно предложението на комисията 51,800 лева, да си дигне ржката (Болшинство).

Докладчикъ: Руссенско Апелативно сѣдилище. Комисията го изравни съ Софийското, т. е. личния му съставъ сѣщи като съ Софийското Апелативно сѣдилище и съ сѣщия щатъ 51,800 лева.

Предсѣдатель: Полагамъ на гласуване за личния съставъ на Руссенското Апелативно сѣдилище. Който приема 51,800 лева, да си дигне ржката. (Болшинство. Приема се).

Докладчикъ: Вещественни расходи:

Писмени принадлежности, отопление и освѣтление, телеграмми, абонамента, на Държавний Вѣсникъ и др. дребни разноски.

а) На Софийското Апелативно Сѣдилище 2570. споредъ комисията 2000.

б) Руссенското Апелативно Сѣдилище 2500, споредъ комисията 2,000.

Всичко за Веществени расходи на Апелативните Сѣдилища 5070, споредъ комисията 4000.

М-ръ на Правосѣдието: Софийскій Апелативенъ сѣдъ е похарчилъ за тази цѣль тази година 3,600 лева.

Докладчикъ: Комисията не намира никаква разлика между Софийскій и Руссенскій, и мисли, че и щата и платитѣ трѣбва да бѣдатъ равни. Така щото за напредъ тукашния Апелативенъ сѣдъ може по икономически да отива и да бѣдѣтъ равни расходи-тѣ имъ.

Предсѣд. Полагамъ на гласуване суммата, която трѣбва да се отпусне за вещественитѣ расходи на двѣтѣ апелативни сѣдилища. Който приема да се отпуститѣ 4,000 лева, да си дигне ржката (Болшинство: Приема се).

Докладчикъ (чете):

ГЛАВА V.

Окрѣжни сѣдилища

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ

Сдържане личния съставъ на Окрѣжнитѣ сѣдилища.

СОФИЙСКО

1 Предсѣдатель	5040=	5040 с.к.	4320
1 Подпредсѣд.	4200=	4200 „ „	3900
6 Членове	3900=	23400 „ „ по 3,300=	19800
4 Сѣд. слѣдов.	4050=	16200 „ „ „ 3,300=	13200
5 Сѣд. Прист.	2100=	10500 „ „ „ 1,920=	9600
2 Секретари	2700=	5400 „ 1 „	2100

3 Подсекрет.	1956=	5868 „ „ „	1,620=	4860
1 Архиваръ	1956=	1956 „ „ „		1620
1 Регистраторъ	1800=	1800 „ „ „		1500
Запис. въ сѣда.	=	6600 „ „ „		4500
За разсѣлини	=	2880 „ „ „		2400
1 Прокуроръ	5040=	5040 „ „ „		4320
2 Пом. прок.	4200=	8400 „ „ „		3300
1 Секретаръ	1956=	1956 „ „ „		1620
1 Писаръ	780=	780 „ „ „		660
1 Разсилецъ	720=	720 „ „ „		600
1 Нотариусъ	3900=	3900 „ „ „		3300
1 сек. при Нот.	1956=	1956 „ „ „		1600
2 Пис. „ „	840=	1680 „ „ „	660=	1320
1 Разс. „ „	720=	720 „ „ „	600=	
4 Раз. при сѣд.	720=	2880 „ „ „	600=	2400
4 Писари	780=	3120 „ „ „	660=	2640

Всичко споредъ комисията 90,180

М-ръ Стоиловъ: Тукъ въ измѣнението, което е направила комисията виждамъ, че нотариуса и сѣдебний слѣдователъ се уравниватъ заедно съ членове-тѣ. Това г-да, ще бѣде не справедливо и неодговаря на нашитѣ закони, за сѣдоустройството. Старшинството е слѣдующето: предсѣдатель, подпредсѣдатель, изслѣдователъ, нотариусъ; и това е справедливо, защото работата на изслѣдователя е много трудна. Отъ изслѣдователя се иска не само нужното познавание на закона, нъ трѣба да има и достаточна практика, да бѣде много подвиженъ. Щомъ го повикатъ на едно мѣсто, трѣбва да отиде тамъ, да преглѣда всичко какво е станало и на основание на неговитѣ изслѣдвания, прокурора основава своята обвинителна рѣчь, или освобождава челоуѣка. Ако има нѣщо въ нашето правосѣдие, което ме плаши най-много, това е най-много леснотията, съ която хората се даватъ подъ сѣдъ. Обикновено-то мнѣние на прокурора и слѣдователя е, че на конецъ, ако той го даде подъ сѣдъ, то сѣда може да го освободи. Това обаче не е едно основателно разсѣждение. Има случаи, дѣто дѣлото се прекратява отъ сѣда; нъ всякога общото мнѣние остава една питно на характера на оногосъ, който е даденъ веднажъ подъ сѣдъ. На това може да се помогне, ако изслѣдователитѣ сѣ опитни хора. Ако сѣ будни много и иматъ голѣма практика, да видятъ да ли е туй нѣщо случайно станало, или има признаци на престѣпление. За това не ще бѣде лошо, ако Народното Събрание, при опредѣлението на платитѣ

да пазеше тѣзи градации. Трѣбва да се даде на изслѣдователитѣ повече, защото тѣ сѣ стари членове; тѣ идятъ по редъ слѣдъ подпредседателя. Сжщо имамъ да кажа и за нотариуса. Истина, колкото за одговорността му не е толко съ голѣма, както на изслѣдователя и подпредседателя, нѣ неговата одговорност е въ друго отношение. Той трѣбва да е работливъ чловѣкъ и да носи тѣжка морална одговорност за работата, която върши. За това не ще бѣде злѣ, да се даде на нотариуса малко повече, отъ колкото на членоветѣ на сѣда. Колкото за онищожението помощникъ прокурора това нѣщо е възможно да стане по-послѣ, нѣ за сега има толко съ дѣла натрупани, благодарение на дългото отсъствие на тукашния прокуроръ, щото е немислимо, че ще можатъ да се свършатъ скоро. Прокуроритѣ на Соф. окр. сѣдъ сѣ двама млади г-да, много трудолюбиви, които разбиратъ работата добрѣ, и при всичкитѣ неуморими старания, които полагатъ тѣ да свършатъ работитѣ, които постѣпватъ въ сѣда, иматъ днесъ повече отъ 500 дѣла висящи, които чакатъ заключение на обвинителенъ актъ. Затова да си остане мѣстото на вторий помощникъ прокурора открито.

Докл.: Градацията на чиновницитѣ може да се направи тогава, когато М-рството представи проектъ за раздѣление на классове чиновницитѣ. Колкото за помощници, азъ мисля, че ако има прокуроръ и единъ помощникъ, тѣ си изпълняватъ своята длъжностъ, и мисля, че втори помощникъ е съвършено излишенъ.

М-ръ Стоиловъ: За прокурора, отъ сведѣнията, които взехъ можъ да ви убѣдѣ, че сведѣнията които дадохъ се основаватъ на данни отъ послѣднѣ врѣме. Въ нашия законъ за съдоустройството сжществува градация, и какъвто и да е проекта, който ще се внесе въ Народното Събрание, тази градация ще бѣде сжщата, защото се основава на природата на работата.

Димитръ Буровъ: Азъ незнамъ да ли въ комисията бѣше предвидено единъ помощникъ; нѣ понеже каза г-нъ М-ръ, че има данни, че има нужда отъ двама помощници на прокурора, то азъ съмъ съгласенъ.

Докладчикъ Анневъ: Азъ не съмъ съгласенъ, защото не намирамъ нужда отъ двама помощници. Азъ мисля, че единъ прокуроръ и единъ помощникъ прокурора, трѣба да работятъ както се изисква, и тогава работата ще се свърши.

Д-ръ Помяновъ: Азъ мисля, г-да представители, щомъ каза г-нъ М-ръ, че отъ даннитѣ събрани по този въпросъ излиза, че трѣба да се притурятъ още единъ помощникъ, то на това никакъ не трѣба да се спротивимъ. Както зная отъ своята практика, работата си е така. Тука въ прокурорския надзоръ има дѣла, които чакатъ прокурора да се произнесе върхъ тѣхъ, слѣдъ като ги е разгледалъ слѣдователя и ги е далъ на прокурора. Нѣ има дѣла, които чакатъ година и не отиватъ натакъ. Сега въ полза ли е това на нашето правосѣдие? Азъ мисля, че ни сме длъжни да поддържаме правосѣдието, толко съ повече, когато работата е за една малка сума: на единъ втори помощникъ. Има основание, дѣто въ тукашния Софийски Окръженъ сѣдъ повече отъ 500 уголовни дѣла, които чакатъ рѣшение. Тѣ се намиратъ или въ сѣдебния слѣдователъ или въ прокурора, а по-нататкъ не сж отишли въ сѣдѣтъ. Ний трѣба да се съгласимъ г-да, да отпуснемъ още една сума за другъ помощникъ прокуроръ. Колкото за старшинството на нотариуса и на изслѣдователитѣ, азъ съмъ съгласенъ съ г-на М-ра, тъй като работата е дѣйствителна така, на основание на закона, който сжществува въ насъ. У насъ изслѣдователя, той е на по високо отъ членоветѣ, но и на други мѣста е така. Истина, друго яче не може да бѣде; защото неговиятъ трудъ е по голѣмъ и заплатата трѣба да бѣде по-голѣма. Именно въ заплатата тѣзи разлика трѣба да се открие; защото трѣба както на слѣдователя, така и за нотариуса, който тѣ сж претоварени съ работа,—трѣба тѣхнитѣ заплати да не сж поставени на равна нога съ заплатитѣ на членоветѣ. Защото, азъ мисля, че Нар. Събрание ще се съгласи тази разлика тъй сжщо въ заплатата да я покаже.

Филипъ Мариновъ: Азъ би желалъ да зная да ли този помощникъ на прокурора се иска само за Софийския Окръженъ Сѣдъ или и за Търновския, и Русенския и други първостепенни.

Шивачовъ: Азъ мисля, че нѣма за какво дълго да се маемъ. Ще отговаря само на г-на М-ра относительно това, че благодарение на дългото отсъствие на прокурора, натрупани сж толко съ много дѣла. Азъ мисля, че ще се съгласите съ мене, че благодарение на дългата недѣятелностъ на тукашния прокуроръ сж се събрали 500 дѣла несвършени.

(Гласове да!). Азъ вѣрвамъ, че бѣдѣщия прокуроръ, ако се назначи способно лице, което съвѣстно ще изпълнява длѣжността си, то мисля, че заедно съ своя помощникъ ще може да приглѣдва своята работа.

М-ръ Стоиловъ: Азъ щѣхъ да бѣда благодаренъ, ако всичкитѣ прокурори работѣха както помощникитѣ на прокурора на Соф. Окр. Сѣдъ. Когато отсъствуваше прокурора, тѣ двамата работѣха неуморно по тѣхната работа, и пакъ не сж втасали да свършатъ. Азъ би желалъ, щото понѣ врѣмено да се остави за сега още единъ помощникъ прокурора, и то само за въ Соф. Окр. Сѣдъ.

Докл. Анневъ: Азъ ще възразя на г. М-ра на Правосѣдието, че ако се турятъ двама помощници, много по малко работа ще се върши. Защото единия ще възлага на другия; но ако е единъ самъ, ще гледа да си свърши работата. Колкото за сѣдебни слѣдователи азъ съмъ съгласенъ, да се постави по-високо, но това за сега мисля не е нужно. Подиръ 4, 5 год. може да се постави по-високо, а за сега трѣба да си останатъ равни, защото ги знаемъ какви сж.

Поповъ: Азъ виждамъ, че помощникитѣ не само че не помагатъ, но даже забавятъ работата. Азъ имамъ два пкти работа съ сѣдилището въ Русчукъ, а помощника все бѣше боленъ. По-добри да си върши прокурора самъ работата.

Д-ръ Цачевъ: Азъ мисля, че тѣй както комисията е предвидѣла работата, не се измѣнява нищо. За сега прокурора на Соф. Окр. Сѣдъ отсъствува по-вече овъ 4 мѣс. и тѣзи двама помощници гледатъ работата. Слѣдователно, когато остане единъ прокуроръ и единъ помощникъ, ще бѣде сжщото. Имаме вече специалисти, и този прокуроръ, който отсъствува вече толкова врѣме, да се уволни. Той е чуждестраненъ специалистъ, трѣба да се назначи единъ отъ нашия юристи. За сега има двама, които работатъ, трѣтий отсъствува. За това, ако приемемъ единъ прокуроръ и единъ помощникъ, работата ще остане все сжщата.

М-ръ Молловъ: Г-да! На всички е извѣстно, че, ако има отъ нѣщо да се оплаква населението, то е най-много отъ сѣдилищата, защото работитѣ отиватъ твърдѣ бавно. Ако разгледаме причинитѣ на бавността въ сѣдилищата, то онзи, който е билъ въ сѣдилището и разбира отъ сѣдебна практика, мо-

же да се убѣди, че бавността въ дѣлата излиза отъ бавността на сѣдебнитѣ изслѣдователи. Захваща се едно слѣдствие и се протака нѣколко мѣс. на редъ. Азъ самичкъ съмъ видѣлъ дѣла, които се изслѣдватъ 6 мѣс. и то зависи само отъ това, че изслѣдователя не бѣше опитенъ. За да не се баватъ толкова дѣлата, той трѣба да получава по-голямъ заплата, при туй да е опитенъ, а съ малка заплата никога не ще намѣримъ добри сѣдебни изслѣдователи, сѣдебната практика ще бѣде всекога бавна и нѣма да се дойде до никакво подобрене въ сѣдилищата. За това моля Н. Събрание, да не се скъпи, за да можемъ да добиемъ по-добри изслѣдователи. (Анневъ: За сега ги нѣма).

Шивачовъ: Азъ казахъ оде не за помощникитѣ а за прокурора на Софиски Окр. Сѣдъ. Относително до помощникитѣ потвърждавамъ думитѣ на г. М-ра Стоилова, а колкото за прокурора, той се занимава може би по-вече съ домашнитѣ си работи, отъ колкото въ сѣдилището. Относително за изслѣдователя ще кажа, че трѣба да е по-способенъ, отъ колкото единъ членъ и би се съгласилъ, да имъ се угодѣ заплата, но съ условието, щото по възможност да се назначаватъ такива, които сж свършили скоро. Сегашнитѣ изслѣдователи работятъ само една механическа работа. Ризбирамъ както сж изслѣдователитѣ въ Европа. А у насъ просто гледатъ да напишатъ какво е станало и какъ, просто да се свърши нѣщо. Ако е съгласенъ г. М-ръ на Правосѣдието, да се назначатъ по-добри хора и по специалисти, то може да имъ се увеличи заплата.

Стоиловъ: Тукъ се казватъ нѣколко аргументи, че у насъ нѣмало нужни персоналъ. Това е истина, но трѣба да се опредѣли такава заплата, щото да бѣде възможно и на способни лица да постѣпятъ въ такава длѣжност. Отъ практика знамъ, че на прокурорскиятъ паркетъ се гледаше токо-рѣчи съ презрѣние. И за всичкитѣ секретари вървий авансъ е, да станатъ помощници на прокурора. Прокурорската длѣжностъ е много по мъчна отъ председателската. Едного попитали: проповѣдника може ли да стане комедиянтъ? а той казалъ, ако има способностъ; сетнѣ го попитали: комедиянта може ли да стане проповѣдникъ? той казалъ: ако иска. Така е и тукъ. Моето мнѣние е, че единъ прокуроръ, ако иска, може да стане председател на сѣда, но пред-

съдателя, за да стане прокуроръ, трѣба да има нужнитѣ способности. Председателъ на сѣда може да бѣде единъ практикъ, който познава законитѣ. Той рѣшава на основание на данни, които му се представятъ. А прокурора дава своето заключение, каже обвинителна рѣчь, и на основание на тѣхъ сѣда издава рѣшение. Прокурора трѣба добръ да познава закона. Наша длъжностъ е, да се турятъ способни лица на паркета, но, какъ може да се турятъ по-добри, когато заплатитѣ на прокуроритѣ до сега бѣха почти по-малки, отъ колкото на под-председателитѣ. Съгласете се, че ако дойде единъ човѣкъ и му кажете да стане помощникъ на прокурора, той ще си поразмисли; защото има много по-малка плата отъ председателя; но другояче щѣне да е работата, ако заплатата на прокурора бѣше равна съ председателската. Тогава мнозина, съ голѣмо удоволствие щѣха да приематъ. Ако дойде лице, което е свършило наукитѣ си, и му се предложи мѣсто за изследователъ, питамъ ви, какви мотиви ще има това лице да върши по-вече, отъ колкото му е абсолютната длъжностъ, когато той е поставенъ на равно съ другитѣ членове на сѣда. Направете му заплатата по-висока, напр. 100 или 200 л. това не сж много пари, но тази градация ще му докаже, че той стои по-високо отъ другитѣ членове. И по този начинъ по-развититѣ лица и сѣдни ще може да станатъ изследователи: на това основание предлагамъ, да се увеличи платата на сѣдебнитѣ изследователи.

Докл. Анневъ: Азъ високо цѣна теорията на г. Стоилова, но у насъ още нѣма такива хора. Сѣдебнитѣ слѣдователи пѣматъ почти никаква работа, а членоветѣ на сѣда сж постоянно заняти. Наистина службата на сѣдебний слѣдователъ стои нѣкакъ по-високо, но, като земе човѣкъ работата на единъ членъ въ сѣда и работата на слѣдователя, то работата на послѣдний е много по-малка. Освѣнъ това нѣма такива хора, каквито представя г. Стоиловъ. За това предлагамъ, да се остави споредъ комисията, члена и слѣдователя да иматъ равна плата.

Бошнаковъ: Азъ не се съмнѣвамъ, че всички желаемъ скоро правосѣдие, което да улесни нуждитѣ на населението, и всички викаме противъ правосѣдтето, което не дава таквътъ улеснение. Какви сж причинитѣ на това, вече се доказа. Въ Соф. Окр.

Сѣдъ по причина на отсъствието на прокурора се събрали много неразглѣдани дѣла и се изискватъ двама помощници. Г. М-ръ на Правосѣдието каза, че за да се улеснятъ дѣлата на тѣзи, които иматъ въ сѣдилището интереси, не ще голѣма жертва, но само плата за още единъ пом. прокурора попѣ за тази година, така щото ще се ускори правосѣдието и дѣлата на населението. Г-да! Недѣйте забравя, че тукъ въ София сж привързани 2 окръжия съ повече отъ 200000 жители. Какво значи, ако прибавимъ въ бюджета 3,400 лева по-вече за наст. година и то за да се улѣнятъ едни немалки нужди на населението? Моля, пека поне тукъ да се не скапиме, но да вотираме нужната сума за единъ още пом. прокурора.

Грековъ: Г-да представители, не щѣхъ да зема думата, но това което ме накара, е авторитета, съ който нѣкои лица говорятъ за въпроса, който — нѣка го признаатъ сами, че не го познаватъ. Въпроса, какво значи сѣдебенъ изследователъ, че той пѣмалъ по-вече работа, че членоветѣ имали повече работа; тѣзи нѣща се казватъ излека, излека безъ никакво основание. Сѣдебнитѣ изследователи иматъ много работа; доказателство за това е, че въ всичкитѣ сѣдилища, тукъ въ България, уголовнитѣ дѣла се бавятъ по цѣла година. Не малко има такива престѣпници, които, преди да дойдатъ въ сѣдилището, стоятъ единъ или 2 мѣсеца въ затворъ. Това излиза отъ тамъ, защото сѣдебнитѣ изследователи иматъ повече работа, отъ колкото може да свършатъ. Не отказвамъ, че трѣбва да се отдаде една частъ на неопитността на сѣдебнитѣ изследователи. Ако бѣха по опитни, можеше, може би работитѣ, които сега се свършватъ за 4 мѣсеца, да се свършатъ за 2. Но човѣктъ, когато опредѣлява заплатата, трѣбва да има предъ видъ всичкитѣ условия на мѣстото. Г-да, опита се добива съ врѣме. Намѣрвамъ, даже, че и тѣзи лица, които се връщатъ отъ странство, и които иматъ юридическо познание, иматъ нужда и отъ практическо познание. Никой нѣма, да откаже че единъ човѣкъ, отъ както е училъ, като постѣпни въ сѣдилището, той подиръ една или 2 години ще бѣде много по опитенъ и много повече работа ще извърши, отъ колкото въ началото. За това не е никакъ основателно да се казва, че сѣдебнитѣ изследователи нѣмали ни-

какъ работа. Напротивъ, практиката и статистиката доказватъ, че съдебнитѣ изслѣдователи иматъ много работа у насъ. Изъ цѣла България уголовнигѣ дѣла оставатъ всеки пхтъ на дирѣ; за туй трѣбва, безъ друго, да се признае тука, че иматъ работа, и повече отъ сѣднитѣ, и най-справедливо е, че тѣхнитѣ служби сж по-деликатни, и трѣбва да се признае тази градация, която предлага г-нъ М-ръ на Правосъдието да стапе между членовѣтъ на сѣдилището и съдебнитѣ изслѣдователи.

Дохождамъ на прокурора. Казватъ, че стига единъ помощникъ прокурора. Ще доведе едно доказателство, и мисля, че това ще бѣде достатъчно да ви убѣди, че това не е тѣй. Освѣнъ всички други причини, които се изложиха, ще наведе още слѣдующата причина. Тукъ първостепеннитѣ сѣдилища у насъ работятъ въ двѣ отдѣления и паралелно. Когато заседава едното отдѣление, засѣдава и другото. При всеко отдѣление трѣбва единъ прокуроръ, който дава заключение било по уголовни било по граждански дѣла, и като иматъ само единъ помощникъ прокурора, тѣ постоянно ще бѣдѣтъ заети въ отдѣленията. Кога ще се свърши другата работа въ канцеларията, кога ще се пишатъ обвинителни актове, кога заключения? — Кога ще има врѣме прокурора да посѣщава тъмницитѣ? Нѣма съмнѣние, че това е невъзможно. Единъ човѣкъ, който всеки денъ засѣдава 5 или 6 часа въ съдебното заседание, кога ще му остане врѣме да върши другитѣ работи? Тѣзи отдѣления сж 2 и всеки денъ ще иматъ работа, защото засѣдава окръжний сѣдъ всеки денъ. Ако се избере единъ човѣкъ, ще може да се случи да се разболѣе 15 дена, или единъ мѣсець, или може да отиде на отпуска прѣвъ годината, тогава едното отдѣление ще стои безъ работа; защото прокурора билъ боленъ, едното отдѣление трѣба да се затвори, и работитѣ на хората трѣбова да чакатъ единъ мѣсець, до дѣто оздравѣе. Ако поиска отпускъ, и има баща, майка и т. н. и да има нужда да отиде при тѣхъ, закона предвижда, че всеки отъ чиновницитѣ има право въ годината да земе единъ мѣсець отпускъ, този мѣсець, като се поиска отъ прокурора, да му дадатъ отпускъ, може ли нѣкой да се противи на това нѣщо? Ето причинигѣ, които ви доказватъ, че въ окръж. сѣдилища, дѣто двѣтъ отдѣления работатъ паралелно, трѣбва единъ прокуроръ и двама помощници.

За това трѣбва да има единъ човѣкъ повече тамъ. Едно да се извршватъ редовно работитѣ, и друго, ако единия прокуроръ е боленъ, или въ отпускъ, да има кой да го замѣсти, и работата да върви тѣй редовно, както по напредъ. За тѣзи причини трѣбва да се приеме това, което предлага г-нъ М-ръ на правосъдието, да си останатъ двама помощници прокурора, и да направимъ една градация при съдебнитѣ изслѣдователи. Азъ не давамъ голѣма важность на тѣзи аргументи, че сегашнитѣ сѣдии не били заслужавали такава заплата, и че тѣ подиръ 4 или 5 години не щѣли да стоятъ тамъ. Подиръ 4 или 5 год. не зная да ли и ние ще бѣдемъ тукъ. (Анневъ: По-хубаво, ако не бѣдемъ.) Дѣто ще каже, не трѣба да гледаме на другитѣ хора, като на малки такива творения. Всичко въ нашата страна е се равно. Каквото сме ние, такво и сѣднитѣ. За това, не трѣбва да казваме, че тѣхъ ги не бива; всички сме си еднакви. Ако тѣ не бѣдѣтъ тамъ подиръ 4 или 5 год. тогава и ние неще бѣдемъ тукъ подиръ 4 или 5 години. Има друго съображение, което не трѣбва да губимъ отъ видъ, че всеки денъ се връщатъ млади сили, които сж направили сериозенъ нѣкой трудъ, и които идатъ да служатъ въ отечеството си.

Трѣбва да ги притеглимъ въ сѣдилищата, на тѣхъ трѣбва да даваме възможность да получатъ служба и при съдейската повинность, а това не може да направимъ, освѣнъ, ако ги почитаме и уважаваме и въ особенность, ако ги възнаграждаваме за труда; защото иначе тѣхнитѣ дѣйствия ще се обърнатъ къмъ друга страна. И ако за другитѣ чиновници мислите, че нѣматъ какво да праватъ, по крайнѣй мѣрѣ, за чиновницитѣ при М-ството на правосъдието не е тѣй. Ако тѣ напуснатъ сѣдилищата, и се заловятъ за друга работа, може да печалѣтъ много повече, отъ колкото иматъ заплатата въ сѣдилището. За туй трѣбва това нѣщо да имаме предъ видъ че не трѣба да отвърщаме мѣдигѣ сили, които дохождатъ отъ странство, да влѣзатъ въ съдебното вѣдомство. Съ намалението на заплатитѣ, безъ друго, ще имаме този резултатъ. На единъ ученикъ 200 л. стипендия се плаща въ странство, а сега, когато се върне на служба да зима пакъ 250 л. Тогава той ще гледа да се залови за друга работа. За туй трѣбва това нѣщо да се има предъ видъ, и заплатитѣ да не се намаляватъ, защото иначе ще достигнемъ до този резултатъ, който не е

желаемъ. Азъ въобще, не съмъ за намаляването заплащане на чиновниците, че съ туй ще развалимъ повече чиновниците както сж у насъ, отъ колкото да ги поправимъ, но Нар. Събрание, най-сетѣ, има това настроение. А за сждиитѣ още повече ще кажа, че не трѣбва да се намалягъ, защото ако не трѣбва да се допусне, въобще, да се въведе чиновнически развратъ, нѣма ли въ сждилищата още по-много причини? Тамъ лежи честта и имота на хората. Отъ сждилищата зависи нашата честъ и нашия имотъ. Ако въведемъ тамъ чиновнически развратъ, не зная, кой ще гарантира тѣзи работи. По тѣзи съображения, мисля, че трѣбва да приемемъ предложението на М-ра на правосждието, и да се покажемъ по щедри къмъ сждилищата.

Анневъ : Каза се тука отъ предговорившия, че тукъ имало много работа. Азъ мисля, че тукашни, или Търновския не може да има повече работа, отъ колкото Руссенския. (Грековъ : Г-нъ Анцевъ приказва за работи, които не познава). Ви правите забѣлѣжки на хората, да не прекъсватъ другитѣ ора-тори, а сега сами разваляте това правило. Азъ нѣмамъ намѣрение, да си права репутация между чиновниците.

Предсѣд : Г-нъ Анневъ, Вие ме докачате, и ще искамъ резонъ за тѣзи нѣща. Азъ тоже нѣмамъ нужда, да искамъ репутация между хората.

Анневъ : Азъ нѣмамъ такова намѣрение да докачамъ нѣкого. Азъ искамъ да кажа, че предполагамъ, че Руссенский сждъ ще има повече работа, отъ колкото Софийский.

Грековъ : Това не е истина! Идете въ М-ството на Правосждието, и ще видите въ статистиката, че тука има два пжти повече работа.

Анневъ : Може да има ; но тогава излиза, че има лоши служители. Азъ не виждамъ причина да бждатъ дѣлата въ Соф. Окр. Сждъ по много, когато въ Русчукъ има по голѣма търговия, и по голѣмъ вносъ и износъ. Тѣзи причини каратъ ме да мисля, че има по голѣма работа въ Русчукъ. Въ града София е съвсѣмъ ограничена търговията. Комуникационнитѣ срѣдства сж лоши, а Русчукъ е центръ на нашата комуникация. Ще каже, че тукашния прокуроръ не си е изпълнявалъ своята длъжностъ, като се натрупвали толкозъ дѣла. Азъ съмъ чулъ отъ нѣкои хора, които знаятъ, че много отъ тукашнитѣ чинов-

ници по сждебната частъ, а именно прокурора, не изпълнявалъ съвѣстно своята длъжностъ ; на пр. въ канцелярията, която се отваря на 9 часа, тѣхъ ги нѣма вхтрѣ пито въ 11 часа. За това да се остави, както предлага комисията.

М-ръ Стоиловъ : Истина Руссе е важенъ градъ и центръ на всичкитѣ комуникации ; на близо до Руссе има на нѣколко разстояние въ Свищовъ окръженъ сждъ, въ Разградъ окръженъ сждъ. Слѣдователно, работата, която е имало Руссенското сждилище, когато г-нъ Анневъ знаеше, че бѣше натрупано съ работа, тогава още тѣзи сждилища, Свищовското и Разградското, не бѣха открити, а отъ когато се откриха, отъ тогава работата на Руссенский окръженъ сждъ се съкрати. За да видите, каква работа има въ София, стига да си припомните числото на мировитѣ сждии, които принадлежатъ къмъ този окръженъ сждъ. Това, което казаха за прокурорската канцелярия, моля да не се смѣсва съ помощниците на прокурора. Това, което се говори за прокурора, ще се расвѣтли отъ доклада, който ще видите въ „Държавенъ Вѣстникъ“, дѣто ще бжде разяснена цѣлата дѣятелностъ на този прокуроръ. Но много ще бжде довольно М-ството, ако всичкитѣ прокурори тѣй ревностно си сж изпълнявали длъжността, както помощника на Софийския прокуроръ.

М-ръ Геровъ : Отказвамъ се.

Яневъ : Азъ щѣхъ да напомня на г-на Аннева, че когато бѣше той окръженъ управителъ, тогава гражданското отдѣление на окръжний сждъ е имало 180 дѣла.

Грековъ : Една пословица казва, че нѣма по лошъ глухъ отъ този, който не ще да чуе. Г-нъ Анневъ днесъ не ще да чуе, ако и да доказва статистиката, че Софийското и Търновското сждилища иматъ два пжти повече дѣла, отъ колкото Руссенското.

Ако постѣпватъ въ Русчукъ 200 дѣла на година, то тукъ постѣпватъ 400, и ако има тамъ 400, то въ София има 800. И г-нъ Анневъ много се лъже, като мисли, че за търговскитѣ работи имало много расправи. То доказва, че хаберь нѣма, какви дѣла се сждатъ въ сждилищата. Но въ София, нито въ Русчукъ, нѣма търговски дѣла, освѣтъ, може би, между 100, 5 ; всички други сж граждански. Това нѣщо г-нъ Анневъ не го знае, а знае само това, че Русчукъ има повече търговия, отъ колкото София,

и мисли, че слѣдователно, и Руссенското сѣдилище да има по много работа, отъ колкото Софийското. Търговскитѣ трансакции сѣ много малки и дребни и много рѣдки сѣ търговскитѣ дѣла у насъ да дохождатъ въ сѣда. Слѣдователно това, което казватъ за Руссенскій окръженъ сѣдъ, че иматъ много дѣла, а Софийскій нѣма, тоя не е никакъ доказано. Но азъ мисля, че когато хортува единъ човѣкъ за нѣкой работи въ Нар. Събрание, трѣбва да има поне, нѣкой данни, иначе и той самъ себе си въвежда въ заблуждение и хората ще въведе въ заблуждение, ако би да му повѣрватъ. За това има повече аргументи въ исказаното отъ г-на М-ра на Правосѣдието, който знае тѣзи работи по добръ, и на него трѣбва да повѣрваме повече, отъ колкото на онѣзи хора, които не говорятъ съ аргументи въ рѣцѣ. И не трѣбва да се обръща внимание на нѣща, които сѣ казани безъ аргументи и не сѣ съобразни съ истината. За това, да се приемѣ предложението на г-на Д-ра Стоилова, относително до заплатитѣ на прокурора и числото на помощницитѣ.

Анневъ : Азъ искамъ да кажа това, като отговоръ на г-на Грекова, който казва, че тѣзи юристи, които се завръщатъ отъ странство, трѣбвало да ги плащаме по добръ. Но азъ имамъ честта да съобща, че въ други мѣста, хората, когато свършатъ юридическитѣ науки, отиватъ при нѣкой адвокатъ и практикуватъ една или двѣ години, безъ да получаватъ нищо една пара. Ние, щомъ се завърне нѣкой ученикъ, искаме да го напълнимъ съ пари. Но по моето мнѣние, пакъ трѣбва да се прави разлика между тѣзи, които иматъ положителна наука, и тѣзи, които нѣмаатъ никаква наука.

М-ръ на Правосѣдието : Тогава, правя предложението за 3000 л. на помощника прокурора при Софийски окръженъ сѣдъ, и да се прибави поне 200. л. на платата на сѣдебний изслѣдователъ, и 120 л. на платата на нотариуса.

Шивачовъ : Азъ само искамъ да кажа нѣщо за нотариуса. Азъ би молилъ да се съгласите съ мене, да дава нотариуса гаранция. (Гласове : Има законъ) Ако той има гаранция, да му прибавимъ.

Предсѣдателъ : Ще тура на гласуване първо предложението на г-на М-ра за единъ помощникъ прокурора да му се заплати 3000 л. Който приема, да си дигне ржката (Болшинство).

М-ръ Стоиловъ : На сѣдебния изслѣдователъ да се прибави 240 л., за да може суммата да се дѣли.

Предсѣдателъ : Второ се предлага да се прибави 240, л. на сѣдебний изслѣдователъ. Който приема, да си дигне ржката (Болшинство). А трето на нотариуса 120 л. Тѣй щото сѣдебний изслѣдователъ, споредъ комисията се предвижда 3,300 л., а споредъ предложението на М-ра г-на Правосѣдието, което се е приело, има 3540 л. Приема ли Нар. Събрание 3540 л. (Приема). Който приема, да си дигне ржката. (Болшинство). И тѣй, ще се прибави на всичкитѣ първостепенни сѣдебни изслѣдователи.

М-ръ Стоиловъ : Азъ и тѣй разбирамъ, че всичкитѣ изслѣдователи ще получаватъ това добавочно. Сега имаме членовѣтѣ 3000 л., тѣмъ ще да е съразмѣрно, тѣй щото нѣма да се случи нигдѣ несъразмѣрностъ.

Марко Велевъ : Г-да, да не се пропуца. По тѣзи послѣднитѣ трѣба да се разясни, да ли така ще бѣдѣтъ сѣжитѣ прогонни, колко до сега, или ще стане друго-яче.

Предсѣдателъ : То е другъ въпросъ. Има по долѣ предвидена една сума за това нѣщо.

Анневъ : Азъ мисля, че тукъ му е мѣстото да се каже, че сѣдебний приставъ, когато има 2500 л. плата, то още отъ друго мѣсто спечелва 2500, като пѣтни, прогонни и пр.; азъ съмъ даже на мнѣние да се намали платата.

М-ръ М-ръ Стоиловъ : Разлика има между сѣдебенъ приставъ и сѣдебенъ изслѣдователъ. Сѣдебний изслѣдователъ, като всѣки другъ правителственъ чиновникъ, като направи пѣтешествие, приема възнаграждение, съмѣсно съ закона за чиновницитѣ. И това неможе да послужи за основание, че чиновницитѣ, които пѣгватъ, колко и сѣдебнитѣ изслѣдователи, че това го правятъ, съ намѣрение да се обогатяватъ. Защото това, което му се отпуща отъ държавното съкровище, едва ще бѣде достатъчно да си покрива разноскитѣ. За сѣдебнитѣ пристави е свършено друго въпросъ. А когато правѣхъ предложението за градацията онзи день, това е въпроса на сѣдебната организация, а не е въпросъ, който да се подига при разискването на бюджета.

Предсѣдателъ : Когато дойде суммата за пѣтнитѣ разноски, тогава ще разискваме.

За нотариуса се предлага 3420 л., споредъ предложението на М-ра. Който приема да се плаща на нотариуса 3420 л., да си дигне ржката (Меншество). Сиречь Нар. Събрание приема да му се плаща 3300 л.

Шивачовъ: Азъ мисля, че тукъ, като определяме платата на приставитѣ, трѣба да кажемъ нѣколко думи, относително тѣхъ. Мнозина отъ г-да представителитѣ знаятъ, че съдебнитѣ пристави по нѣкои мѣста могатъ да направятъ своята плата, като на председателитѣ на апеллативнитѣ сѣдилища. Тѣ може, ако отидатъ въ нѣкое село съ 15 изпълнителни листа, да зематъ за всѣки единъ отдѣлна заплаща.

Председателъ: Това е отъ вѣнъ предмѣта, и ако искате да се обясни въпроса, направете запитване къмъ М-ра на Правосъдието. Между това, ако всѣки единъ подига въпросъ за съдебнитѣ изслѣдователи, другъ за приставитѣ, то може една недѣля да гледаме този бюджетъ.

М-ръ Стоиловъ: За въпроса на съдебнитѣ пристави се говори завчера, когато направихъ предложение въ Нар. Събрание. Отъ екскурзии и слова върхъ злоупотрѣбленията на приставитѣ полза нѣма. Азъ ще ида по-далечъ, отъ колкото каза г-нъ председателъ, които мисли, че съ едно запитване ще се постигне цѣлтъ; които но азъ казвамъ, че съ едно запитване нѣма да се разясни въпроса; защото тука каквото се казва, то се прави на основание на закона. Азъ за това не съмъ приготвилъ никакво друго предложение освѣнъ онова, което казахъ послѣденъ пътъ за съдебнитѣ пристави. Нека г-нъ Шивачовъ направи едно таково предложение, и ако го намѣри М-то достойно ще го приеме, ако то отговаря на нуждитѣ на страната.

Шивачовъ: Искамъ думата.

Председателъ: Върху този въпросъ не може да се говори.

Докладчикъ: Цѣлата сума е 94,460 лева.

Председателъ: Полагамъ на гласуване расходитѣ за Софийскій Окръженъ Сѣдъ за съдържание личния съставъ: 94,460. Който приема да се отпусне за подѣржание личния съставъ на Соф. Окр. Сѣдъ 94,460 лева, да си дигне ржката (Болшинство. Приема се).

Докладчикъ: Търновскій Окръженъ Сѣдъ е същия съ слѣдующата разлика, че има единъ слѣдова-

тель съ 3,300 по-малко 1 приставъ 1,200 по-малко; при нотариуса 1 писаръ 660 по-малко, разсикъ при престава 600 по-малко, и единъ писаръ при слѣдователя 660 по-малко. Всичко 83,060 л.

Сега да се направятъ прибавки, които сж направени за Софийскій, или ако искате да се ограничатъ само за Софийскій.

Председателъ: Моля ви се г-да, азъ мисля че е станало едно гласуване. Азъ казахъ онѣзи, които приематъ да се прибавятъ 240 лева, на изслѣдователи при първостепеннитѣ сѣдилища; слѣдователно нѣма въпросъ, да ли трѣба да се прибави и за Търновскій.

Докладчикъ Анневъ: Тогазъ нека се гласува тѣхъ, както е направила комисията съ нужнитѣ прибавки, които послѣ ще се изчислятъ и ще се прибавятъ. И тѣхъ 83,060 плюсъ нужнитѣ прибавки, които Народното Събрание прие.

Буровъ: Членовѣтѣ сж 6 на мѣсто 7, и помощникъ на прокурора единъ.

Докладчикъ Анневъ: Да, въ щата има това съкращение, за това е казано споредъ Софийскій и споредъ измѣненіята, които станаха въ комисията. Всичко 83,060 като се прибавятъ и тия сумми, които трѣба да се прибавятъ за слѣдователя и пр.

Шивачовъ: Колкото за добавочнитѣ, то М-ра на Правосъдието предложи щата на всичкитѣ слѣдователи, не само на първостепеннитѣ.

Председателъ: Г-нъ Шивачовъ моля да не подига въпросъ, отъ който нѣма никаква полза. Сега стана гласуване за първостепеннитѣ.

Димитръ Попповъ: Ний разбрахме за Софийскій; послѣ ще говоримъ за всичкитѣ първостепенни.

Председателъ: Тогава не сте дочули добръ. Азъ казахъ за първостепеннитѣ, и Нар. Събрание гласува. Когато дойде въпросъ за второстепеннитѣ, пакъ може да се тури на гласуване. Сега за Търновскій сѣдъ съ намаленията, които предложи г-нъ Анневъ.

Докладчикъ Анневъ: Тогава съ поправкитѣ 83,780 и останалия персоналъ е същия като у Софийскій.

Председателъ: Който приема да се отпусне за Търновскій Окръженъ Сѣдъ 83,780 лева да си дигне ржката. (Болшинство). (Гласоподаването се повтори и пакъ се показа болшинство).

Докладчикъ Анневъ: Варненското също както

Търновското съ слѣдующитѣ малки исключения: 1 чл. 3,300 лева по-малко 1 подсекретарь 1,620 по-малко; всичко съ 4920 по-малко отъ Търновската. Всичко споредъ комисията 78,140 + 720 слѣдующитѣ прибавки.

Димитръ Поповъ: Ще ли има двама прокурори?

Докладчикъ Анневъ: Тѣй както е предвидела комисията, то азъ казахъ, че е сѣщо както Търновското измѣнено; азъ казахъ и Нар. Събрание прие. Така щото всичко 78,860 лева.

Председателъ: Които сж съгласни да се отпусне 78,860 за Варненското окръжно сѣдилище, да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Докладчикъ Анневъ: Русенското сѣщо като Варненското, съ тая разлика: 1 чл. 3,300 по-малко, 1 слѣдователъ 3,300 по-малко, 1,000 лева за писарь по-малко и писарь при слѣдователя по-малко. Всичко 8,800 лева по-малко. Всичко плюсь прибавката става 69,760 лева.

Председателъ: Който приема 69,760 лева за Русенското Окръжно Сѣдилище, да си дигне ржката. (Болшинство).

Докладчикъ Анневъ: Кюстендилско, Вратчанско, Видинско, Ломско, Плѣвненско, Севлиево, Свищовско, Разградско, Шуменско и Силистренско. Азъ мисля да прочета на Народното Събрание споредъ комисията, за да не се губи врѣме съ четение проекта.

За поменатитѣ 10 сѣдилища.

по 1 председателъ . . .	по 3,720 =	37,200
„ 3 членове . . .	2,700 =	81,000
„ 2 сѣдебни слѣдоват. „	2,700 =	54,000
30 пристави . . .	1,620 =	48,600
„ 1 секретарь . . .	1,800 =	18,000
„ 2 подсекретари . . .	1,320 =	26,400
10 архивари . . .	1,320 =	13,200
За разсилни . . .	1,200 =	12,000
10 прокурори . . .	3,720 =	37,200
10 помощ. прокур. „	2,700 =	27,000
10 секретари . . .	1,200 =	12,000
10 писари . . .	660 =	6,600
10 расилни . . .	600 =	6,000
10 нотариуси . . .	2,700 =	27,000
10 секретари . . .	1,200 =	12,000
10 писари . . .	660 =	6,600
10 расилни . . .	600 =	6,000
20 распл. при слѣдов. „	600 =	12,000

20 писци . . . „ 660 = 13,200

Всичко 498,000 л.

Мецовъ: Азъ не зная, колкото за апелативнитѣ сѣдилища може би прокурора е нужденъ; нъ за окръжнитѣ сѣдилища по насъ малко е работата, и не зная, защо се прибавя още по единъ помощникъ. Колкото за углавнитѣ дѣла съвсѣмъ нѣма работа, а и търговцитѣ не отиватъ тамъ, защото щомъ падне единъ търговецъ въ ржцѣтъ на прокурора, той много мжчно се избави. Така щото доволно е по единъ прокуроръ, понеже има и апелация. Отъ помощницитѣ нѣма нужда.

Анневъ: Народното Събрание трѣбва да опредѣли, каква прибавка ще има за слѣдователя. Сѣразмѣрно съ първостепеннитѣ трѣбва да му се прибави 30 — 40 лева.

Буровъ: Азъ мисля, че по напредъ г-нъ М-ръ като заяви, че трѣбва да се прибави на изслѣдователя, тѣй като изслѣдователя стои по високо отъ колкото членоветѣ, то трѣбва да му се прибавятъ 120 лева на година.

Филипъ Мариновъ: Азъ съмъ на мнѣние 200 лева да се прибавятъ на слѣдователя.

М-ръ Стоиловъ: Приемамъ предложението на Филипа Мариновъ.

Стефанъ Х. Добревъ: Като се назначаватъ 2 прокурори, помощницитѣ трѣба да се извадятъ, за щото въ главнитѣ сѣдилища сж по двѣ отдѣления а жаланието сега е да сж по едно. Като има въ Русчукъ еѣнитъ прокуроръ и единъ помощникъ, то тукъ трѣба да си оотане единъ прокуроръ.

Мецовъ: Азъ посоянствувамъ да се вотира предложението, защото дѣйствително зная, че хората нѣматъ толкозь работа. Тамъ се случва по 5 или 6 дѣла за цѣла година, защото граждански дѣла има много малко, а търговски никакви, понеже търговцитѣ като влезатъ въ сѣдилището, немогжтъ да се избавятъ отъ него за 4, 5 години, и затова не искатъ; тѣ се съгласяватъ по вѣчъ по-добрѣ.

М-ръ Стоиловъ: Азъ мисля, че е излишно да се държатъ дисертации въ полза на прокуроритѣ. Въ кратко врѣме, отъ както имаме български сѣдилища съмъ опиталъ и едното и другото. Именно ако помните г-да, представители, то временнитѣ правила не предвиждаха никакъ прокурорски надзоръ; нъ той се введе слѣдъ 1 1/2 годишна опитъ. Азъ кол-

кото съмъ опиталъ, доходъ до съвършенно противното мнѣние на г-на Мецова. Ако има срѣдство, съ което могатъ да се поправятъ сѣднитѣ, то е именно когато най-добрия персоналъ, който имаме, влиза въ прокурорскій надзоръ; и отъ тѣзи точка зрѣние водимъ предложихъ въ настоящий бюджетъ, щото прокуроритѣ да се уравниатъ съ платата на подпредседатели. Това е реформа незначителна, нъ отъ такава една реформа на нашия сѣдебенъ персоналъ, т. е. ако цѣлий прокурорскій надзоръ да се замѣни съ лица, които иматъ специално образувание. И ако могатъ да се събератъ въ прокурорскій надзоръ най-добритѣ елементи; то съмъ увѣренъ, че правосѣдието ще се раздава много по-скоро, и ще може да се достигне по-скоро до тамъ да се пресѣятъ тѣзи елементи, които не трѣба да фигуриратъ въ нашата сѣдебна администрация.

Димитаръ Поповъ: Това щѣхъ да кажа, че въ Варна имало единъ прокуроръ и единъ помощникъ, а сега да сравняваме Варна съ Севлиево пѣма си мѣстото. Въ Варна има два и три пѣти повече дѣла, отъ колкото въ Севлиево.

Шивачовъ: Азъ не бихъ билъ противенъ да се унищожатъ прокуроритѣ; нъ въпроса е тамъ, че има законъ за сѣдоустройствата. Въ този законъ се предвижда, че при всѣкой сѣдъ ще има единъ прокуроръ и помощникъ. Да смалимъ персонала преди, до гдѣто не се измѣни този законъ по законодателенъ порядъкъ, то не може да бѣде. За това Народното Събрание изразя желание, да внесе М-ръ на Правосѣдието по-скоро сѣдебнитѣ закони. Ний не можемъ сега да унищожавамъ този персоналъ, понеже тамъ се предлага и моля Народното Събрание да ги приеме.

Председателъ: Каква е цѣлата сума за платата 10 сѣдилища?

Доклад. Анневъ: Споредъ комисията 498,000.

Председателъ: Полагамъ най-напредъ за съдържанието на сѣдилищата: Кюстендилско, Врачанско, Видинско, Ломско, Плѣвенско, Севлиевско, Свищовско, Разградско, Шуменско и Силистренско, да се отпусне сума за поддържане личния съставъ; които приематъ 498,000 лева, да си дигнатъ ржката. (Болшинство). На 20 души слѣдователи да се отпуснатъ по 200 лева повече на год. Който приема това предложение: да се прибавятъ още къмъ гласуваната сум-

ма 4,000 лева, да си дигнатъ ржката. (Меншинство).

М-ръ Помяновъ: Нѣма съмнѣние г-да представители, че различието между слѣдователя и членъ ний вече приехме. Мотивитѣ нѣма да повтарямъ, трѣба слѣдователя въ всѣко отношение да стои по-високо отъ колкото другитѣ членове на сѣдилището. Сега тука се предлага 200 лева да имъ се прибавятъ и не се прие. Азъ ми се чини, че тази цифра е недѣлима, и ний глѣдаме, щото когато се дивидира на мѣсець да бѣде възможно, щото заплатата да е безъ дроба. За това предлагамъ да се тури, тѣй като разликата е вече приета, и значи противъ принципа да говоримъ; — да се приеме на мѣсто 200 лева, 120 лева повече.

Буровъ: Азъ имамъ това предложение и настоявамъ на него.

Председателъ: Полагамъ на гласуване 120 л. на всѣкой слѣдователъ повече. На 20 слѣдователи сумата 2,400 лева. Който приема, да се добавятъ за 20 слѣдователя още 2,400 лева, да си дигне ржката. (18 души за). Който сж противъ това предложение, да станатъ на крака. (17 противъ). Тогазъ Народното Събрание приема да се отпуснатъ по 120 лева на слѣдователитѣ повече.

Доклад. Анневъ. За дневнитѣ на сѣдебнитѣ засѣдатели споредъ проекта и комисията 60,480 л.

Председателъ: Полагамъ на гласуване разпоскитѣ за сѣдебнитѣ засѣдатели 60,480 лева. Който приема, да се отпусне сума за дневнитѣ на сѣдебнитѣ засѣдатели 60,480 лева, да си дигне ржката. (Болшинство).

Вещественни расходи.

Писмени принадлежности, отопление и освѣтление, телеграмми, абонамента на Държавний Вѣстникъ и други дребни разноски.

На Софийското окръжно сѣдилище споредъ комисията 3,600

Търновското, Варнен. и Руссепиското окр. сѣдилища по 3,600 спор. ком. 3,000 = 9,000

На Кюстендилското, Врачанското, Видинското, Ломското, Плѣвенското, Севлиевското, Свищовското, Разградското, Шуменското и Силистренското по 2,300 споредъ комисията 2,000 = 20,000

Всичко за вещественни расходи 32,600

Председателъ: Който приема, да се отпуснатъ за вещественни расходи на споменатитѣ сѣдилища суммата 32,600, да си дигне ржката. (Болшинство).

Докладчикъ (чете):

ГЛАВА VI.

Мирови сѣдилища.

ЛИЧНИЙ СЪСТАВЪ

Съдържание личния съставъ на мировитѣ сѣдилища.

СОФИЙСКО ГРАДСКО.

1 Мировий Сѣдия	4,200	споредъ комис.	3,300
1 Секретаръ . .	1,956	споредъ комис.	1,800
За писари и разсилни сѣщо			4,560
		Споредъ комисията	9,660

Председателъ: Полагамъ на гласуване поддържане личния съставъ на Софийския градски Мирови сѣдия.

М-ръ Помяновъ: Азъ искамъ да кажа нѣколко думи за намалението, което гледамъ тукъ, че е станало съ Софийския градски мировий сѣдия. Нѣма съмнѣние, че г-да депутатитѣ всички сѣ одушевени отъ чувството на списстване, но ми се чини, че тукъ се намалява много повече, отъ колкото на другитѣ мѣста. За важността на едноличния мировий сѣдия нѣма да говора, само ще кажа, че той рѣшава всичко, тѣзи рѣшения той ги пине и той свършва въобще въпроситѣ. Тукъ не е работата тѣй, както при другитѣ сѣдии; напр. при окръжний, дѣто състава не е едноличенъ, а е колегияленъ. Само това да казвамъ стига, важността на единъ мировий сѣдия съ това да я характеризирамъ. За туй азъ мисля, че заплатата, която е тукъ предвидена отъ комисията е сравнително много намалена, отъ колкото е станало съ другитѣ членове на сѣдилището и председателя. Въ бюджета е предложено за мировий сѣдия 4,200 лева, а комисията предлага 3,300, ще каже, че нѣщо около 1,000 лева, по-малко. Питамъ, какви мотиви има за това? Ако бѣше работата за съразмѣрност и ако бѣше се постигнато така съ другитѣ, не щѣхъ да кажа нищо, но напр. на председателя на сѣдилището, дѣто М-ра предлага 5,400, вие му давате 4,320, ще каже, че тамъ на по-голямъ сума намалихте не 1,000, но много по-малко. Азъ мисля, че мировий сѣдия извършва и председателска длъжностъ и членска и всичко. За

това тая плата, която комисията предлага, ми се вижда сравнително твърдѣ малка и намалена е не-справедливо. Вие виждате, г-да представители, че членоветѣ на първостепеннитѣ окръжни сѣдилища зиматъ 3,300 лева, туй е поставено на равно съ заплатата на мировий сѣдия, но ми се струва, че единъ мировий сѣдия стои по-високо отъ единъ членъ въ окр. сѣдѣ, само не съ единъ изслѣдователъ, за него вече приехме една разлика. А тука тази разлика между члена на окр. сѣдѣ и мировий сѣдия не е обнаружена, на противъ, тука виждаме на еднакво да стои заплатата, както на мировий сѣдия, така и на члена. Но вижда ли се тая аналогия и въ другитѣ заплати? И ако въобще на всекадѣ тая аналогия е владѣла, то мога да посоча, че на председателя на окр. сѣдѣ се дава 4320, а на членоветѣ на апелативний сѣдѣ 4,200; -ще каже, че председателя на окр. сѣдѣ считате по-високо да стои отъ членоветѣ на апелативний сѣдѣ. Елате въ тази аналогия и вървете по-долу, и тогава (председателъ) на мировий сѣдѣ, който е и председателъ и всичко, трѣба по-високо да стои отъ членоветѣ на окр. сѣдѣ; тѣй като работата е много по-голямъ, особено, на Соф. град. мировий сѣдия, при които вие може да отидете и съ опитъ да видите, че тамъ има по-много дѣла, отъ колкото въ окр. сѣдѣ, и по-много работа трѣба да върши. За това ми се чини, че трѣба да направите тая разлика, за да покажете съ това, че работата на Соф. град. мировий сѣдия, която е твърдѣ огромна, я цѣните по-високо, отъ колкото на другитѣ мирови сѣдии. За това тукъ да се измѣни цифрата отъ 3,300 на 3,600.

Шивачовъ: Азъ ще отговора на г-на Д-ра Помянова, че той пита, имаме ли при сърце г-на председателя или нѣмаме. Азъ ще му кажа, че въ миналий бюджетъ се плащане на сѣдинитѣ по 3,600 лева, и ако земе съразмѣрно платитѣ, както на председателя, така и на другитѣ сѣдии, то трѣба да се намали съ 300 лева. За това комисията е направила твърдѣ справедливо, и трѣба да се приеме нейното предложение.

М-ръ Д-ръ Стоиловъ: Азъ нѣма освѣнъ да поблагодаря на г-на Д-ра Поменова, който говори въ полза на Соф. град. мировий сѣдия. Азъ мисля, че ако би рѣшили окончателно, че въобще мировий сѣдия, като такъвъ стои много по-високо отъ чле-

новетъ на едно сѣдилище, както има това въ други мѣста, дѣто има законъ за чиноветъ на чиновници-тъ и дѣто се сѣди старшинството по други признаци, тамъ, може би, платата не играе по-голяма роль; но у насъ не е така; у насъ, ако единъ писаръ получава 90 лева, а другъ 80 лева, то бждете увѣрени, че първиѣ ще се счита по-високъ чиновникъ, отъ колкото другиѣ, и така въобще, е съ чиновниците у насъ. Каквато съразмѣрностъ въ платата, такава е и въ чиноветъ и таквоя уважение ще иматъ. А, ако искате да поправимъ мирови сѣдии, то трѣба да гледате, щото по-онитенъ членъ на окр. сѣдъ да става мировий сѣдия, и само тогава мировитѣ сѣдии могатъ да отговарятъ на цѣльта, за който сѣ предназначени. За това не мога, освѣнитъ да поддържа предложението, което се направи за Соф. мировий сѣдия, да му се увеличи платата.

Буровъ : Като членъ отъ комисията казахъ, че сме направили извънредни намаления и е направена на мировий сѣдиѣ заплатата на 3300 лева. Но нѣма никой да каже, че градскитѣ мирови сѣдилища иматъ по-голяма работа отъ околийскитѣ. Някое градско сѣдилище не глѣда толкова работи, както околийскитѣ. Въ градищата актове даватъ нотариуситѣ, а въ околийтѣ не. Ако се онеправдаватъ мир. сѣдии, въ околийтѣ се онеправдаватъ, а не въ градоветѣ.

Шипковъ : Отказвамъ се.

Ф. Мариновъ : Г-нъ Помяновъ, въ доводитѣ, които наваждаше, че ставало несъразмѣрностъ, той знаеше и прибѣгваше къмъ членовитѣ на апелативнитѣ сѣдилища, както и къмъ председателитѣ на първостепенитѣ окр. сѣдилища. Г-нъ д-ръ Помяновъ не направи сравнение между председателитѣ на второстепенитѣ сѣдилища, които зиматъ 3720 лева, пакъ въ този случай, комисията турила на мировитѣ сѣдии 3300 лева. Единъ членъ въ едно II-ро степенно сѣдилище получава 2700 лева, а мировий сѣдия 3300 лева. Мисля, че тукъ има твърдѣ добра съразмѣрностъ. Мировий сѣдия зима по вече 600 лева отъ единъ членъ, а отъ единъ председателъ 400 лева по малко. Напълно поддържамъ комисията въ тѣзи възгледове, които каза г. Шивачовъ.

М-ръ Стоиловъ : Има една малка фактическа забѣлѣжка. Щомъ е думата за софийскитѣ мирови сѣдии, ще кажа още единъ фактъ. Настоящитѣ мирови сѣдии е билъ сѣдебенъ слѣдователъ и е изпълнявалъ

тая длъжностъ дълго врѣме. Слѣдователно по бюджета, които е днесъ вотиранъ тукъ, той щѣше да получава като сѣдебенъ слѣдователъ 3.540 лева. Затова ми се чини, че не само правителството, но и г-да депутати-тъ трѣба да сѣ доволни, ако чиновници, които занимаватъ* по висока длъжностъ, да сѣ волни да по-стѣпятъ като мировий сѣдии.

Анневъ : Тѣй е както каза г. М-ръ на Правосѣдието. Но, ако не бѣше направилъ това предложение, да се увеличи платата на слѣдователитѣ съ 240 лева, то щѣше да бжде на равно съ другитѣ.

Шивачовъ : Азъ знаа, че много хора ще предпочетѣтъ да иматъ по 200 лева по малко и вечеръ да си отивамъ у дома, отъ колкото да зинамъ по много 300 лева и да ходямъ „аллахънъ кърларжида“. (Смѣхъ).

М-ръ Стоиловъ : Не знаа, да ли предговорившиѣ е ималъ случай, да знае, какъ живятъ тѣзи сѣдии. Азъ мисля, че този е единствения случай въ София дѣто се явява желание отъ членове или слѣдователи да ставатъ мирови сѣдии. По-вече отъ членоветѣ на сѣдилищата ще го иматъ за сбида да бждѣтъ мирови сѣдии. Това ще го кажа на г. Шивачова и отъ онитѣ.

Председателъ : Ще туря на гласуване предложението на комисията и ако не се приеме, послѣ ще туря предложението на г. Д-ра Помянова. Който приема, да се отпуснатъ за личниѣ съставъ на Соф. градско Мирово Сѣдилище 9.660, лева споредъ предложението на комисията, да си дигне ржката. (Вишегласие). Народното Сѣбрание приема.

Докл. Анневъ (Чете): Софийско околийско мир. сѣдилище.

Мировий сѣдия споредъ комисията	3.000 лева.
Секретаръ	1.620 "
Писари и разсил.	3.000 "

Всичко споредъ комисията 7.620 лева

Д. Буровъ : Тукъ се отпуска за първостепенитѣ околийски мирови сѣдии по 3.000 лева за писари и разсилни, а за второстепенитѣ по 1620 лева. Първостепенитѣ не зная да ли иматъ по-голяма работа отъ второстепенитѣ. Вие давате на апелативнитѣ сѣдилища, окр., град. окол. мир. сѣдилища и за околийскитѣ двойно количество за писари и разсилни, когато този графъ се състои отъ 20.000 жители, а като на Ряховската околия,

който има 80.000 жители, на това мир. сждилище дават 1620 лева. Това е несправедливо. Тукъ трѣба да се уравни суммата на второстепеннитѣ съ първостепеннитѣ. Иматъ много работа тѣзи послѣднитѣ.

Предсѣдатель: Който приема да се отпуснатъ 7620 лева за Соф. Окол. Миров. Сждилище споредъ предложението на комисията, да си дигне ржката. (Вишегласие).

Доклад. Анневъ (чете):

Търновско Градско, Търновско Околийско, Руссенско Градско, Руссенско Околийско, Варненско Градско, Варненско Околийско.

Мирови сждии . . .	1 6 по	3,300	19,800
Секретари	1 6 „	1,800	10,800
За писари и разсилни . .		3,360	20,160

По съгласието на Министра се утасява Търновско околийско и Варненско околийско. Така щото оставатъ 4 мирови сждилища.

Предсѣд. : Ако се утасятъ, трѣба да се внесатъ въ градскитѣ.

Докл. Анневъ: Търновско околийско и Варненско градско се утасяватъ.

М-ръ Стоиловъ: Тѣзи сждилища не сж сжществували, тѣй щото „градски“ трѣба да се каже, вмѣсто „околийски“.

Докл. Анневъ: Т. е. Търновско градско уничтожава се, Руссенско градско и околийско оставатъ. Варненско градско се уничтожава, а Варненско околийско остава. И тѣй всички 4 мирови сждии споредъ комисията . . . по 3,000 лева = 12,000

4 Секретари . . „ 1,620 „ = 6,480

Писари и разсилни 13,440

Всичко 31,920

Предсѣд. : Който приема, да се отпуснатъ за одържаніе на тѣзи 4 мир. сждилища въ Търново, Руссе и Варна 31,920 лева споредъ предложението на комисията, да си дигне ржката. (Вишегласие). Нар. Събрание приема.

Д. Поповъ: Г-нъ докладчикъ каза, че се уничтожава Варненското градско мирово сждилище.

Предсѣд. : Не е ни имало.

Димитръ Поповъ: Градско е било, а околийско нѣмаше.

Шивачовъ: Г-нъ Поповъ трѣба да разбира, че градскитѣ мирови сждилища ще глѣдатъ дѣлата само

на града, а околийскитѣ — и на града и на околията. Тѣзи работи г. Поповъ не е изучилъ.

Предсѣд. : Мисля, че г. Поповъ прави едно смѣшно нѣщо. Нанстина Варненското окол. мирово сждилище ще остане пакъ въ града, пакъ както до сега, тѣй и за напредъ ще сжди не само работи градски, но и работи на околията. За туй се казва „околийско“.

Докл. Анневъ (чете) Самоковско, Търнско, Кюстендилско, Дунничко, Орханійско, Вратчанско, Орѣховско, Видинско градско, Видинско околийско, Ломско, Берковско, Плевненско, Ловчанско Севлиевско, Габровско, Еленско, Горнѣ-Орѣховско, Свищовско, Никополско, Тутраканско, Разградско, Шумненско, Ески-Джумайско, Силистренско, Балчикско, Дибричско и Провадийско.

Споредъ комисията Видинско градско заличава се. Така щото споредъ комисията оставатъ 26 мирови сждилища.

26 Мирови сждии . . по 2,700 = 70,200

26 Секретари . . . „ 1,500 = 39,000

Писци и разсилни . . „ 1,620 = 42,120

Всичко 151,320

Д. Поповъ: И отдеве казахъ, че по 1,620 лева сж малко, трѣба да се увеличи за писаритѣ и разсилнитѣ. Като имъ даваме по малко, а иматъ голѣма работа, какво ще правятъ?

М. Велевъ: Колкото за гр. Видинъ, трѣба да има едно градско мирово сждилище, защото г-да гр. Видинъ е централенъ градъ и не трѣба да се уничтожава. Има едно околийско, да се остави и градското мирово сждилище. (Гласове: Не е нужно).

Бошняковъ: Азъ подкрепямъ предложението на г. Попова по тѣзи съображения: Вие знаете, че въ първостепеннитѣ околийски мирови сждилища, сждитѣ не изпълняватъ никакви дѣла по нотариална часть. Тамъ се отпускатъ 3,360 лева, а въ второстепеннитѣ мирови сждилища, гдѣто се изпълняватъ и по нотариалната часть разнитѣ формалности, тамъ се отпускатъ само 1,620 лева. Г-нъ Министръ добръ знае, че лани се отпуснаха на много мѣста писари, допълнителни за второстепеннитѣ мир. сждилища. Тази плата, която е предвидена тукъ, е малка. Трѣба да се увеличи повече и отъ 2,000 лева; това ще бжде въ полза на самата работа. Подкрепямъ предложението на г. Димитра Попова, а г-да представи-

телитѣ моля да го неотхвърлятъ. Въмѣсто 1,600 лева, да стане на 2,400 лева за поддържане писци и разсилни на 2-ро степ. мир. сѣдилища.

Анневъ : Азъ ще цитирамъ думитѣ на г. Балабанова, т. е. да не имъ даватъ онова, което имъ не трѣба. Г-нъ Министръ на Правосѣдието се съгласява, слѣдователно, защо г. Бошняковъ предлага да се дадатъ по много. - Ако на М-ра стигаше да управлява, не щѣше да се съгласи.

Д. Поповъ : Азъ не зная, ние настоявахме по напредъ да се даде на слѣдователитѣ по голѣма заплата, когато тѣ нѣматъ повече отъ по 4 дѣла. Предлагамъ второстепеннитѣ мирови сѣдии да бждатъ съ по 3,000 лева заплата.

Предсѣдателъ : Ще забѣлѣжа на г. Попова, че трѣбаше да каже това по напредъ, когато се намаляваше. Като намалихте на първостепеннитѣ, трѣба да намалите и на второстепеннитѣ. Казахте, да се намалява, а сега искате да увеличавате.

Л. Дуковъ : Напълно поддържамъ мнѣнието на г. Д. Попова, че трѣба да се направи така, а не както казаха нѣкои М-ри, че ни даватъ онова, което не искаме. Както мислятъ г-да М-ритѣ, че иматъ право да се грижатъ за устройството на държавата, така сѣщо иматъ право и представителитѣ. Нѣмаме ли право да мислимъ и ние. Ние виждаме, че има нужда и искаме да се прибави. Когато видимъ че има нужда, ако ни убѣдятъ даваме, ако не, не даваме. Туки има нужда и трѣба да се прибави.

М-ръ Цанковъ : Ми се струва, че нѣмате право, защото вне сѣдите за едно лице и единъ случай, а М-ра за всичко. Слѣдователно М-ра като е зель всичко предъ видъ, опредѣлили и поставили е тази заплата. Истина както каза Докладчика, той има това право.

Л. Дуковъ : Тогава да не разискваме.

М-ръ Цанковъ : Не да не разисквате; но г. М-ра знае какво трѣба. Вне сѣдите само по една служба или по одного.

Шивачовъ : Г-нъ Дуковъ много пжти опрекава нѣкои представители, че сме биле щедри, щѣло да има дефицитъ и какво щели сме да го правимъ този дефицитъ и пр. Днесъ пакъ става да казва, да се отпуснатъ на Мировитѣ Сѣдии още по 300 лева. И 2700 лева даже сѣ много, защото знаемъ какви Мирови Сѣдии имаме и какви сме всички. (Единъ

гласъ: Не е истина). Както е приела комисията да приемемъ и ние.

Д. Буровъ : Както казахъ, за писари и разсилни миналата година е било по 1300 лева. Тази година комисията остави 1,620 лева, значи предвидѣла е по-вече и не иска даже дума да се говори вече. За Мировитѣ Сѣдии и азъ не съмъ съгласенъ, нѣ щастieto имъ така стана.

Д. Поповъ : Ако е тѣй, че е грѣхота, нѣма да направимъ. Но ако глѣдаме, кой работи по малко да му плащаме по-вече, а кой работи по-вече да му плащаме по-малко, то е пакъ другъ въпросъ. Платата на тѣзи е малка, а работата е много. И като нѣматъ средства да държатъ още по единъ писецъ, тогава какво ще правятъ? Съ това г-да нашитѣ интереси страдатъ. Трѣба да се прибави да станатъ пакъ 2000 лева. Ако ги похарчатъ, ще има за тѣхъ оправдателни документи, ако не, ще останатъ.

Шивачовъ : Азъ знамъ много добръ, че изначало на съставянieto тѣзи инстанции не имъ се полагаше нищо за писци. Бѣха тѣй: 1 Мирови Сѣдия, единъ Секретаръ и единъ разсиленъ. А послѣ чрезъ съгласието на Държав. Съвѣтъ отпусна имъ се по единъ писаръ, по 720 лева и за по 1 разсиленъ по 600 лева. Сега М-рството като имало сведения, предвидело по 300 лева да се добавятъ. Тѣзи пари сѣ достаточни, и моли Нар. Събрание да вотира.

М-ръ Стоиловъ : Азъ г-да имамъ да кажа, както и при началото на разискването бюджета, че нѣма съмнѣние, че тѣзи скромни заплати, които направихте, по мое мнѣние не отговарятъ на нуждитѣ; но Нар. Събрание отпусна паритѣ, то е рѣшило, слѣдователно на това ще се държимъ. Само по това съображение се съгласявамъ. Но веднѣжъ щомъ приехме една опредѣлена пропорция за Мировитѣ Сѣдилища, не зная, какъ можемъ да прибавяме на единъ, а на други да оставимъ така. Говорихъ по-напредъ за Мировитѣ Сѣдии и казахъ, че съмъ съгласенъ да се увеличи платата на Мировитѣ Сѣдилища, и да се поставятъ по-добръ въ материално отношение. Но това измѣненie трѣба да се захване отъ началото отъ първостепеннитѣ Мирови Сѣдии и съразмѣрно да се увеличи на всички. Колкото за писари и разсилни, тѣзи г-да, които сравняваха миналогодишния бюджетъ, иматъ право; защото презъ течението на миналата година се показа нужда, за писари и разсилни, и се отпус-

наха чрезъ Княжески указъ, и тази година се зеха въ внимание тѣзи нѣща. Слѣдователно тази сума трѣба да е за сега удовлетворителна. (Гласове: Съгласно).

Предсѣдатель: Полагамъ на вотиране прѣдложението на комисията. Който приема да се отпуснатъ за 26 II степ. Мир. Сѣдилища 151. 320 лева, да си дигне ржката. (Вишегласие).

Докладчикъ Анневъ: (Чете): Царибродско, Брежничко, Новоселско, Златицко, Радомирско, Изворско, Бѣлослатинско, Бѣлоградчикско, Кулеско, Кутловско, Луковитско, Тетевенско, Троянско, Кесаровско, Дръновско, Трѣвненско, Бѣленско, Балбунарско, Поповско, Кеманларско, Новопазарско, Османъ-Пазарско, Прѣславско, Ак.-каджиларско, Куртъ-Бунарско и Новоселско (еникойско).

Прилагатъ 3 Мирови сѣдилища по предложение то на г-на М-ра на Правосѣдието: Бобошевско Троянско и Козлуджанско.

В. Х. Ангеловъ: Г-да представители! Вие знаете, че миналата година Бобошевското Мирово Сѣдилище се закри, и отъ Бобошево до града е 2 $\frac{1}{2}$ часа, а най далечното село граничи 6 часа. Азъ не съмъ противенъ на това, но нѣма си мѣстото. Нѣма да отговаря на разноскайтѣ.

Шивачовъ: И азъ искахъ да кажа това, което каза г. Величко Х. Ангеловъ, че нѣма си мѣстото. Що се касае за Козлуджа, има опредѣленіе на Варненскій Окр. Сѣдъ, че самото сѣдилище е излишно. Когато този Сѣдъ казва, че не трѣба, то какъ е могла поч. Комисия да тури и Козлудора. За това всичкитѣ Мирови сѣдилища се намиратъ въ центра на Околийскій градъ, дѣто има Околийски Началникъ, а тѣй сѣщо и Мирови сѣдия. Както Бобошево и Козлуджа нѣматъ Окол. Началници. Относително Трѣвна, може да се постави, а относително Козлуджа и Бобошево да се отхвърли.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Казва ни се, че трѣба да се отварятъ двѣ Мирови Сѣдилища, а не ни се даватъ никакви данни, да ли трѣбать тѣ. Ако се произнесемъ, че негрѣбать, и ако въ дѣйствителностъ трѣбать, ще направимъ погрѣшка. Тукъ трѣбаше да ни се представи вѣдомостъ, колко общини и колко жители ще съставляватъ тѣзи нови сѣдилища, и да ни се каже, колко дѣла има за това мирово сѣдилище, и да видимъ трѣба ли за 10 дѣла

да направимъ 7 — 8,000 лева разноски. Това нѣщо не ни се каза. Събрали се четирима хора искатъ, да се отвори едно Мирово сѣдилище, за да иматъ тамъ писалище, да писватъ прошения. Нека г-нъ М-ръ ни даде статистика, че има 5 — 600 дѣла, тогава да се отвори. Ако нѣма тѣзи свѣдѣния, защо да правимъ тѣзи разноски. Ако е само да има, то е друга работа. Тукъ трѣба практически да ни се докаже, че трѣба. Ако има такива извънредни обстоятелства търговски и пр. тогава можемъ. Ако нѣма тѣзи дѣла, считатъ за длъжностъ да кажа, че нашето произнасяние ще бѣде несъзнателно. Относително Бобошевското сѣдилище, има отношение отъ М-рството на Правосѣдието до предсѣдателя на Н. Събрание съ слѣдующето съдѣжаніе: (чете):

До господина предсѣдателя на III Обик. Нар. Събрание.

При настоящето си честъ имамъ, Господине предсѣдателю, да Ви испратя полученното въ повѣренното ми Министерство заявление. (Регистрирано № 10781) на свещеника г. Бобошевски и Дмитрия Михайловъ жит. отъ село Бобошево и Ви моля, да направите зависяще отъ ваша страна распоряжение, щото това прошение да се испрати въ бюджетарната комисия на усмотрѣние.

(под.) М-ръ Стопловъ.

Това се испрати на усмотрѣние на бюджетарната комисия и го прие. Прошението отъ Бобошево гласи така:

(Чете го):

До г. Министра на Правосѣдието.

ЗАЯВЛЕНИЕ

Господине Министре!

Тѣй като жителитѣ отъ околията ни сѣ наскърбени весма много отъ закриваніето миналата пролѣтъ сѣдебната ни околия, по причина, че похарчи за здаието около (4000) четири хиляди лева, частно нашата община, а отъ друга страна пакъ не виждатъ никакъвъ докладъ или Указъ да е послѣдвало, за да се узнаятъ причинитѣ, подписанитѣ, опълномощени отъ страна на обществото ни, за да дѣйствуваме предъ Васъ Господине Министре за откриваніе на ново сѣдебната ни околия, благоволете, да откриете на

ново сѣдилището ни, съ което ще удовлетворите желанието на цѣлото население въ околнѣта.

Увѣрени въ патриотическитѣ чувства на почит. ни правителство, че ще удовлетвори нашето скромно и справедливо желание, приемоте увѣрение г-не министре въ най-отличнитѣ и смиренни почитания и уважения, които сми.

За жителитѣ на Бобош. община (подписани) свѣщ.
София 1883. г. 4. Декемврий.

*Г. Бобошевски
Димитръ Михайловъ.*

Бошнаковъ : Като се указва пужда за отваряние мирово сѣдилище, азъ ще бѣдѣ първъ да настоявамъ. Относително Козлуджа имаше прошение, което се чете и препрати на усмотрѣние на бюджетарната коммисия да предвиди суммата за откриванieto му. (Шивачовъ: Не е истина). Касателно за Бобошевското Мирово сѣдилище, за което е рѣчь сега, мене ми се чини, че г. Величко Х. Ангеловъ доказа, че имало пужда по непроходимостта на мѣстата. Ако има нѣколко хиляди жители население, защо да не се открие? (В. Х. Ангеловъ: Напротивъ казахъ).

М-ръ Стоиловъ : Въпроса е за Козлуджа и Бобошево. Даннитѣ, които се имаха въ Министерството на Правосѣднето се испратиха до коммисията. Преди да захванемъ това, което ще се поддържи или не, искаме да потвърди едно нѣщо. Най-напредъ, че въпроса за отваряние мирово сѣдилище не разбираме, че трѣба да го правимъ зависимо, да ли то си покрива разноснитѣ или не. Ако земемъ за основание това, тогазъ дохождаме до туй заключение, че трѣба да закриемъ всичкитѣ разноси, които ставатъ по правосѣднето, а не се покриватъ отъ приходитѣ. Правосѣднето има за цѣль да улеснява населението и не се глѣда да ли ще станатъ разноси или не, но нужно ли е по географическо положение или не. Не дѣлата и не числеността на населението сѣ причина, дѣто трѣба да се отвори въ едно мѣсто Мирово сѣдилище, но географическото положение. И когато се чете прошенieto отъ Козлуджа, имахъ честъ да кажа на Народното Сѣбрание, че ако разстоянието или пътищата сѣ такива да се изисква едно Мирово сѣдилище, то трѣба да се приеме даже ако населението е малочисленно, ако и числото на дѣлата да е малко. Въ Козлуджа се предлага по

това съображение: Варненското Мирово сѣдилище е претоварено съ работа, и въ проекта, който се представи тукъ, предполагаша се двѣ мирови сѣдилища, едно въ града Варна, а едно въ Варненската околнѣ. Ако се съгласихъ да се изчеркне Варненското градско Мирово сѣдилище, то бѣше само, защото очаквахъ, че ще се приеме за Козлуджа. За още едно Мирово сѣдилище има пужда. Сега е въпросъ, Варненското градско ли да остане или въ Козлуджа да се отвори, то остава на Народното Сѣбрание да рѣши. Не съмъ ходилъ по тѣзи мѣста, но отъ свѣденията, които г-да представителитѣ на Варненскій Окрѣгъ ми дадоха, то е по добръ да се отвори въ Козлуджа отъ колкото въ гр. Варна. За Бобошево съображенията ми сѣ тѣзи, че Бобошево е едно село голѣмо, и има направено здание за мирово сѣдилище, за което сѣ похарчени 4000 лева и пада на голѣмото шосе, което води къмъ Македония. То е погранично мѣсто. Тѣзи сѣ съображенията, които ме накараха да поддържамъ това предложение предъ бюджетарната коммисия. За Козлуджа имамъ такива съображения, че безъ друго едно сѣдилище трѣба да се отвори или тамъ или въ Варна. Въ Бобошево не толковъ отъ статистическо съображение, колкото отъ съображение погранично на мѣстото.

Буровъ : Азъ като членъ на коммисията искамъ да кажа на г-на Шивачова, дѣто говори за Козлуджа. Ние се разговорихме съ г-да представителитѣ отъ Варненско и тѣ се съгласиха да се направи сѣдилище въ Козлуджа, вмѣсто въ Варна.

Дуковъ : Наистина азъ не остана какво да кажа, понеже г. М-ръ добръ разясни работата. Само едно нѣщо. Варна г-да, е съвсѣмъ отъ страна и е залепена на морето, а всичкитѣ околии или окрѣзи оставатъ назадъ, и нѣма друго мѣсто да стане окрѣгъ, да не е Варна. Тамъ има 14 часа далечъ села отъ Варна. За да отиватъ въ Варна, тамъ има по пхтия мѣста дѣто ставатъ обирѣ. Хората никога не могатъ да отиватъ тамъ. Селянина-земледѣлецъ, не остава работата си да отива толкова далечъ, и да остане дѣлото му онеправдано. Който подалъ отъ 8 мѣсеци прошение, още не му е дошла призовка. Ако оставимъ още една година, да не отворимъ сѣдилище тамъ, дѣлата ще станатъ много. Това прошение, което е постѣпило тукъ не е само отъ Козлуджа, но

и отъ много други села. Преди нѣколко дена искаха съ телеграма да пращатъ друго прошение, но комисията, която бѣше зела мнѣнието на г. М-ра на правосъдието каза, че ще се приеме. За туй моли Н. Събрание да приеме както е приема комисията съ съгласието на г. М-ра.

Д. Поповъ: Азъ ще да кажа все същото. Г-нъ Д-ръ Цачевъ пита колко дѣла има. Още сѣдилище нѣма, той иска дѣла да има. (Веселостъ). Да видимъ мѣстоположението и населението какъ е. Това прошение не е само отъ Козлуджа, но е подписано отъ 8 общини, които съставляватъ 20.000 жители. Това не е само. Козлуджа имаше мирово сѣдилище, била околия въ турско врѣме, имала е мюдуринъ, и има 36 села.

Д-ръ Цачевъ: Мотивитѣ, които г. М-ръ на Правосъдието приведе относително Козлуджанското Мирово сѣдилище, и мотивитѣ, които изложи г. Л. Дуковъ, дѣйствиелно може да ги земе човѣкъ въ съображение, защото Варна като центръ на окръга нада много далечъ, и понеже имаше предвидени 2 Мирови Сѣдилища, разбира се, трѣбаше това да стане, ако се докажеше числото на дѣлата. Но тукъ има още за Бобошево. Зная г-да представители и Вие ако искате напомнете си, че това същото събрание, същитѣ г-да представители, като се увѣриха на статистическитѣ данни отъ тогавашния М-ръ на Правосъдието, които даде относително дѣлата и отдалечението на центра и всичкитѣ обстоятелства, които трѣба да се зематъ при откриване на едно Мирово сѣдилище,—това Нар. Събрание рѣши, да нѣма тамъ, а днесъ се предлага да има. Онази година това Събрание, съ едно постановление го отхвърли на законни причини, защото нѣма нито дѣла нито народъ. Нѣма народонаселение. Ако искате за 5 или 6,000 души да отваряте Мирово Сѣдилище, тогава добръ.

В. Х. Ангеловъ: Имахъ честъ да чуя отъ г. М-ра, че селото било голѣмо. Ако уважаваме такива села, тогава по-добръ е у Рила да има, защото Бобошево е отъ 150 къщи, а Рила отъ 600 къщи. Тамъ Рила и други 5 села съставляватъ една околия, а Бобошево съ 17 села бѣше, и тѣ не сж села, а махли. Дѣто се казва, че сж похарчили 4,000 лева за здание на Мировото Сѣдилище, това не е истина. Това здание стои отъ Турско врѣме и у него имаше

единъ субаша-заптие. Да прахосваме тѣй правителственнитѣ пари, не трѣба. Подписали Попа и още нѣкой си, които да лѣжатъ хората да се отвори сѣдилище, че да имъ писватъ прошения и нищо по-вече.

Шивачовъ: Ааъ мисля, че както за въпроса относително Бобошево, тѣй също и за Козлуджа, се рѣши миналата година въпроса. (Гласове: За Козлуджа не е). За Бобошево Нар. Събрание като се удостовѣри, че нѣмало нужда, унищожи го. Относително за Козлуджа, Нар. Събрание препрати прошения въ М-рството на Правосъдието, да събере свѣдения до колко мотивитѣ на просителитѣ изложени въ прошения сж вѣрни, и ако има нужда да се тури въ бюджета. Самъ г-нъ М-ръ на Правосъдието помня, че когато стана въпросъ за това сѣдилище, той бѣше на съвършено друго мнѣние. Сега дохождатъ нѣкои представители и казватъ, че трѣба тамъ Мирово Сѣдилище. И азъ предлагамъ, че между Севлиево и Троянъ лѣтищата сж много лонни и има непроходими мѣста зимно врѣме и не е възможно да се ходи, трѣба ли да предложи да има тамъ Мирово Сѣдилище? Тогавъ по теорията на тѣзи г-да, трѣба въ всѣка Околия по 15 Мирови Сѣдилища. И освѣнъ това, че подписали муаджири това прошение, относителното туй ще кажа слѣдующето: Не давно се състави Дрѣновската Околия и направило се едно прошение, подписали кмета и членоветѣ на Гостелинската община. Има пакъ противно прошение. Кое още вѣрвате първото или другото? Именно за това се предложи да се проводи на М-ра на Правосъдието да изучи въпроса. Но тукъ подобно нѣщо не видимъ.

М-ръ Цанковъ: Азъ ми се струва, че не трѣба друго нищо да глѣдаме, но само мѣстото, сношението и комуникацията между онова мѣсто и главното мѣсто. Г-нъ М-ръ на Правосъдието каза, че има нужда, защото е отстранено мѣстото. За това, думитѣ на г. Шивачова да не ги слушаме, а да приемемъ.

Шивачовъ: Ще слушаме и мене и Васъ и ще приемемъ, което обичаме.

Бошанковъ: Варненската околия се състои отъ 50,000 жители и повече. Града има само 30,000 жит., и едва ли единъ Мировий сѣдия ще може да глѣда дѣлата на града Варна, а камо ли и на села-

та, които дохождат чакъ отъ 15 часа далеко. Тамъ (въ Козлуджа) а имало въ турско врѣме, и дреди двѣ години, слѣдователно и сега трѣба да има. Прощение за откриване въ Казлуджа Мир. сѣдилище е постѣпило презъ миналата сесия и предъ видъ на това, се затваря Варненското градско мирово сѣдилище, та да се открие въ Козлуджа. (Гласове: Съгласни).

Предсѣдателъ: За да могатъ г-да представители съзнателно да гласуватъ, азъ ще поставя въпроса тѣй: Най напредъ ще туря на гласуване за мировото сѣдилище, което се предвижда за Козлуджа. И послѣ всѣко едно отдѣлно. Кога е суммата г. Докладчикъ?

Докл. Анневъ: Тукъ споредъ комисията сж 29, и по погрѣшка е турнато „Търновското“. Споредъ комисията 26 мирови сѣдилища за всѣко по 5,800 лева.

Предсѣдателъ: Които приематъ да се отпусне за 26 мирови сѣдилища по 5,800 лева да си дигне ржката. (Вишегласие). Който приема да се открие ново мирово сѣдилище въ Козлуджа и за него да се отпусне 5,800 лева, да си дигне ржката. (Вишегласие). Ще туря на гласуване въпроса за Бобошевското мирово сѣдилище. Който приема, да се отвори въ Бобошево мирово сѣдилище, да си дигне ржката. (Меншество). Нар. Събрание отхвърля.

Докл. Анневъ (чете):

Вещественни Расходи.

Писменни принадлежности, отопление и освѣтление, телеграми, абонамента на Държавний Вѣстникъ и други дрѣбни разноски.

На Софийското Градско Мирово Сѣдилище. На Софийско Околийско, Търновско Градско, Търновско околийско, Русенско Градско, Варненско Околийско. Споредъ извѣстнитѣ съкращения на комисията, оставатъ 5 съ по 720 лева = 3.600 лева.

Предсѣдателъ: Който приема да се отпуснатъ тѣзи 3600 лева за вещественни расходи на 5-тѣхъ мирови сѣдилища, да си дигне ржката. (Вишегласие).

Докл. Анневъ (чете):

На Самоковското, Трънското, Кюстендилското, Дубчинското, Охранийското, Вратчанското, Орѣховското, Видин. Градско, Вид. Околийско, Ломското, Берковското, Плевенското, Ловчанското, Севлиево, Га-

бровското, Еленското, Горнѣ-Орѣховското, Свищовското, Никополското, Тутраканското, Разградското, Шуменското, Ески-Джумайското, Силистренското, Балчикското, Добричското и Провадийското (27) по 660 лева. Споредъ проекта сж 27, но понеже Видинското градско мирово сѣдилище, се заличва оставатъ 26, по 660 лева = 17.160 лева.

Предсѣдателъ: Който приема предложението на комисията, да си дигне ржката. (Вишегласие).

Докл. Анневъ (чете):

На Царибродското, Бръзничкото, Новоселското, Златишкото, Радомирското, Изворското, Бѣлостатинското, Бѣлоградчикското, Кулското, Кутловското, Луковитското, Тетевенското, Троянското, Кесаровското, Дръновското, Тръвненското, Бѣленското, Балбунарското, Поповското, Кеманларското, Ново-пазарското, Османъ-пазарското, Прѣславското, Ак-каджиларското, Куртъ-бунарското, и Новоселското, (Еникоиското). Споредъ комисията бѣха 29 по 540 = 15660 лева, но тѣй като Нар. Събрание скрати двѣ, то оставатъ 27 по 540 лева.

Предсѣдателъ: Който приема да се отпуснатъ на тѣхъ 27 мирови сѣдилища по 540 лева за вещественни разноски, сичко л. 14580, — да си дигне ржката. (Вишегласие). Значи приема се л. 14500 — Давамъ по 10 минути отпущъ.

(Послѣ распускъ).

Предс. (Звъни): Г-нъ Анневъ да продължава. Глава VIII за пѣтни и дневни и др. разноски ще стане глава VII.

Докл. Анневъ: Глава VII. Пѣтни, дневни и др. сѣдебни разноски по изслѣдване углавни дѣла (990 — 1007 ст. отъ временнитѣ сѣдебни правила) споредъ проекта и комисията 47000 лева. (Према се).

Предс.: Споредъ постановлението на Нар. Събрание трѣба да се обсъди въпроса за иностранныя юристи.

Д-ръ Цачевъ: Азъ бихъ желалъ двама отъ г-да представители да се съгласятъ съ мене, да стане това засѣданне дверемъ затворенимъ. (Съгласие).

Предс.: Моля публиката да испразни галерията, понеже има 3-ма г-да депутати, които поддржатъ предложението на г-на д-ра Цачева.

(Слѣдва тайно засѣданне)

ПРОТОКОЛЪ

на тайното заседание, XXXVIII държано на 21-ий
Декември 1883 год.

Съборието пристъпи къмъ обсъжданieto на чуждестраннитѣ чиновници по вѣдомството на Правосъдието, съгласно чл. 66 отъ конституцията. Народното Събрание рѣши единодушно и прие слѣдующитѣ предложения:

1-о Добавочна заплата на чуждестраннитѣ юристи се унищожава;

2-о Чужди поданиници, които нѣматъ специално юридическо образование, не могатъ да служатъ по съдебното вѣдомство въ България;

3-о Юриститѣ, на които имената сж вписани въ внесената и допълнена въ Народното Събрание листа, Министерството на Правосъдието може да задържи на служби онѣзи, които намира полѣзни за правосъдието и ако не се намиратъ Българи, които да ги замѣстятъ;

4-о Лицата отъ българско происхождение, но иматъ чуждо подданство и се намиратъ на българска служба, могатъ да останатъ за напредъ, ако приематъ българското подданство.

(Послѣ тайното заседание).

Докл. Анневъ: Глава VIII допълнителни плати на иностраннытѣ юристи се угасяватъ.

Пѣтни тѣмъ споредъ условията за завръщанieto имъ 8000 лева споредъ проекта и комисията.

Съдържанне на г-на Бастиана 24000 л. понеже е съ контрактъ, остава, споредъ комисията и проекта. Пѣтни и дневни нему по дохожданието и пребиванieto му въ София и по завръщанieto му въ Парижъ 7500 лева комисията ги угаси. Да недохожда вече. Съдържанне на служащитѣ по съдебното вѣдомство съгласно чл. 30 отъ закона за чиновницитѣ 8000 л. Всѣчко споредъ проекта 64544 лева а споредъ комисията 40000 лева.

Д. Поповъ: Искамъ да зная контракта на г-на Бастиани, съ 24,000 лева заплата, скоро ли ще се свърши, или не?

Докл. Анневъ: Както чю г-нъ Поповъ, суммата за дохождане и отивание е платена отъ комисията. Той е цѣненъ съ контрактъ и до когато му трае контракта, не може да се унищожи. Мисля, че слѣдъ 5—6 мѣсеца ще се свърши; незная подробно.

Мр-ъ Стоиловъ: До колкото имамъ свѣдѣние, контракта се свършва тази година; но азъ мисля, че щомъ има нѣщо, трѣба да се ползуваме отъ това нѣщо. Щомъ го имаме тука и щомъ е предвидена суммата, то азъ мисля, че е подобро да си остане; намѣсто да харчимъ други пари непроизводителни, то подобро да жертвуваме още 2 — 3000 франка и да искараме полза. (Д-ръ Цачевъ: Не ни трѣба!)

Предс.: Приема ли Нар. Събрание да се стпунятъ по глава IX сега VIII 40000 лева? (Приема се).

Анневъ: Г-нъ М-ръ предложи за 7500 лева.

Предсѣд.: То се свърши и не трѣба да се повръщаме; прие се заплата само.

Съ това се свърши бюджета по М-ството на Правосъдието, и азъ моля г-да представителитѣ, да останатъ малко, поне да захванемъ бюджета на Общитѣ сгради. Моля г-да представителитѣ, да не се измѣкватъ единъ по единъ.

Вандо Бобошевски: Ние послѣ не може да намѣримъ по локантитѣ нищо за яденie. Тукашнитѣ могатъ да работатъ цѣла нощъ. Г-нъ Лазаръ Дуковъ и Помяновъ си отидоха.

Буровъ: Хаджи Ванда не е самъ, а синца почти сме отъ други мѣста. Моля г-на председателя, които не присѣствуватъ, на тѣхъ да се раздаватъ дневни пари.

(Съгласие. Веселосгъ)

Предс.: Моля, ако е желанието вида работи мѣ, може да си идемъ и да дѣйдемъ на 9 часа пакъ, или да продължаваме. (Шумъ).

Л. Дуковъ: Миналийтъ вечеръ бѣше постановено, да има 2 пѣти заседание. Азъ като си отидохъ, небѣше за яденie, но защото имаме другаръ Мустафа Ефенди, който е боленъ, и ме моли да дойдемъ при него съ д-ръ Минчовичъ. Азъ съмъ съгласенъ, ако обича Нар. Събрание и ноща да работимъ. Да се нахранимъ и пакъ да се съберемъ; ако не, да останемъ до 9 часа

Докл. Анневъ: Азъ не можъ да докладвамъ нищо 5 минути.

Бошнаковъ: За тарифа по пошитѣ и телеграфитѣ има отъ Ф. Мариновъ готовъ докладъ.

Предс.: Да вземемъ бюджета на Общитѣ Сгради. Давамъ 10 минути отидихъ.

(Послѣ распускъ).

Предс. (Звъни): Засѣданieto се продължава.

Докл. Анневъ: Азъ пропуснахъ единъ съдебенъ приставъ за Осман.Пазаръ съ 1,620 лева. Трѣба да се вотира. (Приема се). И тъй всичко по бюджета на М-ство на Правосъдието: 1,951,870 лева. (Приема се). Бюджета на М-ството на Общитѣ Сгради, Търговията и Землѣдѣлнето.

Величко Х. Ангеловъ: На дневенъ редъ е М-ството на Финанситѣ. Ний нѣмаме нито единъ екземпляръ въ ржцетѣ.

Предс.: Азъ съмъ проводилъ за тѣхъ, щомъ ги донесатъ, ще се раздадатъ.

Докл. Анневъ: Азъ мисля, че е излишно, да четъ споредъ проекта, и ще четъ само споредъ комисията. Дѣто нѣма съгласие между комисията и г-на М-ра, ще съобща на Нар. Събрание. Тѣй е споредъ комисията:

ГЛАВА I.

Централно Управление

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ

Съдържание личния съставъ на Централното управление.

1	Министръ	12,000	12,000
1	Главенъ Секретаръ . . .	6,000	6,000
1	Началникъ Отдѣлен. . .	4,800	4,800
1	Старши подначал. . .	3,000	3,000
1	Главенъ счетоводит. . .	4,200	4,200
1	Помощникъ	3,000	3,000
1	Архиваръ	2,400	2,400
1	Помощникъ	1,620	1,620
1	Регистраторъ	1,920	1,920
1	Помощникъ	1,500	1,500
1	Магазинеръ	1,800	1,800
	Литографъ, писецъ и разпелни	14,000	
	Всичко	56,240 л.	

М-ръ Икономовъ: За магазинеръ 1,500 лева.

Докл.: Азъ го имамъ 1,800. Ако е 1,800 невреди.

Буровъ: Моля г-на докладчика да спадне 300 фр. отъ магазина.

Докл.: На свършване.

Шивачовъ: Има погрѣшка. Счетоводители приехме въ другитѣ М-ства съ 3,000 лева; а на М-ството на Общитѣ Сгради ще ли бѣде 4,200 лева?

Докл.: Г-нъ Шивачовъ трѣбва да знае, че раз-

ликата по между този и другитѣ е голѣма. Тука е съвсѣмъ друго счетоводство и г-нъ М-ръ Икономовъ ме увѣри въ това, и заради това да остане така.

Предс.: Полагамъ на гласуване: по глава I за централното управление да се отпуснатъ 55,940 лева. (Приематъ се). 300 лева отъ магазина сж спаднати.

Дуковъ: Искамъ да обърна внимание, съ предпазливостъ и моля извинение, да не се мисли, че искамъ друга смисълъ да давамъ, и ако се приеме, напълно съмъ съгласенъ и вѣрвамъ даже да го приемемъ безъ никакви измѣнения. Комисията се занимава и обсъждавала добръ, но да ли нещѣ да се критикува другоаче, когато въ конституцията стоятъ 6 М-ства, и тука излизатъ 7. Азъ не съмъ противенъ да остане сжщата плата, и трѣба да го има, но да ли нѣма да подпаднемъ на критика? Той можеше да се нарече главенъ управителъ. Ако не вреди, не искамъ да разговарямъ. Разбира ли се, вреди ли, и ще ли да подпаднемъ на критика или не — неznamъ. Ако не вреди, съмъ готовъ да остане.

М-ръ Начовичъ: Туй предложение на г-на Дукова ми припомни едно слово, което Наполеонъ казва, като говори за Суезскій каналъ, че трѣба ли позволение на Султана за този каналъ: ний искаме позволение на хедивътъ. И видите какъ ставатъ тамъ работитѣ: Султанътъ казалъ, че не може хедивътъ да прави паши. Но хедивътъ прави бинбаши, които свършватъ работитѣ на паши. — Заради туй искамъ да кажа на г-на Дукова, който предлага, да се нарече директоръ, нещѣ ли сжща длѣжностъ да изпълнява! Защо да има расправия, като ще изпълнява сжщата длѣжностъ. Истина въ конституцията се говори за М-ства. Но това не е принципиаленъ въпросъ за числото; и въ никоя конституция нѣма таково опредѣление. И въ прочемъ то се рѣшило отъ Нар. Събрание, и когато има логика, то трѣба да го приемаме, безъ да правимъ приказки.

Предс.: Къмъ това имамъ да прибавя туй, че Нар. Събрание не е създадо това М-ство. То сжществувахе и ний да го унищожимъ, когато се вижда полѣзно това учреждение, азъ мисля, че не му е мѣстото.

Дуковъ: Азъ говоря съ предпазливостъ. Логика като нѣма, азъ оставямъ на страна въпроса и да пристѣпимъ пататѣтъ.

Строително Отдѣление.

1	Началникъ Отдѣл.	. . .	9,600
1	Главенъ Инженеръ	. . .	9,600
1	Инженеръ-Инспект.	. . .	8,640
1	Главенъ Архитектъ	. . .	7,200
1	Архитектъ-Инспект.	. . .	12,000
2	Рисователи по	. . .	3,000 = 6,000
1	Старши Подначалникъ	. . .	3,000
Всичко споредъ комисията			56,040 л.

М-ръ Икономовъ : Тука бѣше поставенъ архитектъ-инспекторъ и се полагаше да бѣде единъ контрактенъ инспекторъ г-нъ Бергшрессеръ. Но ний свършихме и ликвидирахме неговия контрактъ, защото се показва не за такъва работа. Той самъ поиска да му се ликвидира контракта и си отиде. Заради това да оставимъ тая сума 12,000 лева и за нея да туримъ единъ архитектъ-инспекторъ съ 6,600 фр., защото е нуженъ този челоуѣкъ. Уничтожихъ и старшия подначалникъ. До сега имаше въ строителния отдѣлъ секретаръ и подначалникъ. Азъ исхвърлихъ всичко което е ненужно, и оставихъ само общата канцелярия. Въ строителния отдѣлъ нѣма нужда за отдѣлна канцелярия; този отдѣлъ да се занимава само съ технически работи: да правятъ разни планове и смѣтки, и тѣ ще даватъ устни рапорти, и ако има що да се пише, ще се пише отъ общата канцелярия и нѣма нужда за отдѣлни канцелярии. На мѣсто 12,000 фр. да останатъ 6,600 фр.

Докл. : Всичко тогива ставатъ 47,640 лева.

Предс. : Полагамъ на гласуване за личния съставъ на строителния отдѣлъ на М-ството на Обществ. Сгради, да се отпуснатъ 47,640 лева. (Приема се)

Докл. (чете) :

Желѣзнопѣтно Отдѣление.

1	Началникъ Отдѣл.	. . .	24,000	24,000
1	Инженеръ	. . .	10,000	10,000
1	Секретаръ	. . .	4,050	4,050
1	Кондукторъ	. . .	3,000	3,000
1	Рисователъ	. . .	3,000	3,000
Всичко			44,050 л.	

(Приема се).

М-ръ Икономовъ : Суммитъ сж голѣми, но сж контрактни, които се заключиха преди 1—2 години.

Тука има една сума за секретаръ съ 4,050 фр.; но ето по каква причина: Въ това отдѣление се наембратъ все иностранци; като имаме свои, трѣба да викаме други инженери, които разбиратъ отъ желѣзень нѣтъ. Тѣзи инженери кореспондиратъ на французски езикъ даже и съ моята канцелярия и когато има преписка, трѣба да се води на френски. Како имаше секретаръ, който да разбира френски и български, то не можеше да се споразумѣемъ. За това, трѣба да остане секретаръ, който знае и двата езика.

Филипъ Мариновъ : Желая да зная, на каква цѣна на отдѣлението кога истича контракта?

М-ръ Икономовъ : Контракта е за 3 години. 1 1/2 сж истекли, поставя още 1 1/2 год. врѣме.

Предс. Полагамъ на гласуване: Обдръжанието на желѣзнопѣтния отдѣлъ при М-ството на Обществ. Сгради, и моля опия г-да, които приематъ 44.050 лева за този отдѣлъ, да си дигнатъ ржката. (Большинство). Приема се.

Докл. (Чете) : Землѣдѣлческо и Търговско Отдѣление.

1 Началникъ отдѣла споредъ комисията 5100 лева; първий подначалникъ 3000 лева; всичко 8100 лева. (Приема се).

Веществени расходи.

Писмени принадлежности		6000 л.
Освѣтление и отопление.		2000 "
Исплащанне телеграми, писма и посылки		
4500 споредъ комисия		2000 "
Купование книги, вѣстници и други списания	4000, споредъ комисията	3000 "
Печатанне книги, бланки, чертежи, закони и таблици		8000 "
Купование и поправка мобили	500 и времени 1000. Времени 1000 л. се изгасяватъ и оставатъ 500 лева.	

Облѣкла за разсилнитѣ 1000 лева, споредъ комисията се изгасяватъ, като предвидѣни въ платата; За наемъ помѣщенieto 3500 л; за командировки по службени дѣла 30,000 лева. Всичко споредъ комисията 55.000 лева.

М-ръ Икономовъ : За всичко се съгласявамъ, но ще моля Нар. Събрание тая статия 5, ако е въз-

можно да я увеличи съ 1000 лева; защото въ М-ский Съвѣтъ рѣшихме, да могатъ да се распратятъ по общинитѣ полѣзни списания. Именно отъ вѣстникъ Земѣдѣлецъ 100 екземпляра да се абонираатъ и распратятъ по общинитѣ. Той ще струва 1200 фр.; и ако ги отдѣлимъ отъ 3000 лева, то ще остане суммата твърдѣ малка; за това моля да я прибавимъ съ 1000 фр.

Докл. Анневъ: Азъ мисля, че нѣма кой да чете този вѣстникъ; и че 3000 лева е достатъчно. Напрѣдъ трѣба да има ученици, които да знаятъ да четатъ; но отъ страна на комисията найсетнѣ не съмъ противъ това.

М-ръ Икономовъ: Хората сж любопитни да го четатъ. Освѣтъ 59 екземпляра, които распрацаме вече по окръжитѣ, има на пр. въ Разградско 29 общини, които получаватъ този вѣстникъ.

И въ Свищовско и др. има похвална ревностъ отъ селяне, които го четатъ съ много любопитство.

Марко Велевъ: Азъ незнамъ г-да комисаритѣ, какъ сж обрашали внимание; тѣзи чловѣци тука иматъ огромни плати, безъ да е дала комисията мнѣнието си. Тия контракти не трѣба да сжществуватъ.

Предсѣдатель: По предложението на Г на М-ра ставатъ 56000 лева. Полагамъ на гласуване: Приема ли Нар. Събрание, да се отпуснатъ за вещественни расходи на М-ството на Общитѣ Сгради 56000 лева? (Приематъ се).

Дкл. Непредвидени расходи споредъ комисията 40,000 лева. Запасенъ фондъ отъ 30,000 л. комисията угасява въ съгласието на г-на М-ра. Оставатъ 40,000 лева.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание да се отпуснатъ по глава II 40,000 лева? (Приематъ се).

Докл. Глава III. окръжни служащи.

Личенъ съставъ.

1 Софийски окр. инженеръ	8640 л.
9 Окръжни инженери по	5004 = 45036 "
5 Кондуктора	3780 = 18900 "
14 Пикери	1500 = 21000 "

Всичко 93576 лева споредъ проекта и комисията. (Приематъ се).

Вещественни расходи.

Канцелярски разноси 8400 л. За командировки по служебни цѣли 30,000 лева; венчко: 38.400 лева. (Приематъ се).

Докладъ (чете):

ГЛАВА IV.

Обдържане Руссенский Образцовый Чифликъ.

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ

1 Директоръ	6000 лева.
2 Учители	3000 = 6000 "
1 Ветеринаръ-учитель	4008 "
1 Градинаръ-лозаръ	2400 "
1 Икономъ-счетоводит.	1500 "
1 Коларъ-жетѣзаръ	1620 "

Василь Шишковъ: Азъ незнамъ г-цѣ Докладчикъ какъ е пзмѣнилъ; ний сме се съгласили за двама учители по 3000 фр., и ветеринаръ-учитель да бжде не 4008 а 3600 л. Градинаръ да бжде не 2400 а 1800 лева.

Докл. Ще отговаря на г-на Шишкова, че то е било въ първото засѣданне, но въ послѣдното тѣй се рѣши и тогива г-нъ Шишковъ не бѣше тамо.

В. Шишковъ Не си ме викалъ.

Докладчикъ: Вий се явихте, и казахте, че ще дойдете послѣ, но не дойдохте.

В. Бобошевски: Желая да знамъ, да ли директоро е съ контрактъ?

М-ръ Икономовъ: Този директоръ не е дошелъ. Преди да влезна въ М-ство, моя предшественникъ Князь Хилковъ билъ се сговорилъ съ единъ знаменитъ учитель по земледѣлнето отъ Новогородъ, който писалъ на Русски книги по тая частъ; въобще единъ вѣщъ чловѣкъ. Той е влезналъ въ споразумѣние съ нашето правителство. Има размѣнени писма; контрактъ нѣма; но има писмо, съ което му се предлага тая должность и има и писмо, съ което я приема съ годишна плата отъ 6000 лева, и иска за 2 години контрактъ. Тѣзи условия се приета; но той не е дошелъ. Той щѣше да дохожда презъ Октомврий и Новемврий, но го нѣма. Училището се управлява за сега отъ подначатника на търговското отдѣление, и заплатата ще се спечели, ако не дойде и ако останемъ безъ него. Но ако че дойде и трѣба да се търси другъ — ще видимъ.

В. Бобошевски: Като не е дошелъ директора то може да намалимъ тази плата на 5000 лева; като нѣма контрактъ, може да я намалимъ.

М-ръ Икономовъ: Контрактъ нѣма. Но прави-

телството е дало дума и има писма от моя предшественикъ, съ които му се общава 6000 лева и пжтнитъ разпоски на самъ и натаатъкъ. То е единъ видъ контрактъ и неможе да го измѣнимъ.

Докладчикъ:

1 Надзорникъ на полскитъ работи	1800=1800
1 Неговъ помощникъ	840=840
1 Свѣщеникъ-учитель	1200=1200
1 Лѣкаръ	1200=1200
1 Готвачъ	480=480
1 Перачка	360=360
3 Овчари	360=1080
2 Стражари на гората и мерата	480=960
4 Ратай	360=1440
2 Слуги	360=720

Всичко 30568 лева.

(Приема се).

Веществени расходи.

Храна на 35 ученика по 60 ст. въ денъ	7665
Сящо на 25 ученика за идущата година нова учебна година, сир. отъ 1-ий Августъ 1884 год. до 1-ий Януарий 1885 год.	2300
Храна на 11 слуги по 40 ст. въ день	1606
Отопление и освѣтление	2000
За сапунъ, баня и стриженне	300
Учебни книги и писм. принадлежности, канцелярски	600
За физически и химически кабинетъ научна колекция, семена и модели	2000
Купуване и поправка оръдия	2500
Упражи углавни, вжъя и други	500
Вжглица за паровата машина	200
Мобили и принадлежности за готвачницата, мѣлкарницата и други сѣдове по стопанството	1000
За купуване добитъкъ	5000
Дрѣбни разпоски, коване, масло за машинитъ, солъ за добитъка, лѣкарства и други	500
За купуване ва 25 лѣгла врѣмenni	800
Командировка по служебни дѣла	1500
Облѣкло и обуча за 60 ученика	7.800

И тѣй всичко споредъ комисията и проекта 38771 лева. (Приема се).

ГЛАВА V.

Обдържание Учебната Занаятчийница въ с. Княжево.

ЛИЧЕНЪ СЪСТАВЪ.

1 Директоръ и учитель	5.400=5.400
2 Учители	3,000=6,000
2 Майстори	4,008=8.016
2 Подмайстори	3,000=6.000
1 Свѣщеникъ-Учитель	2,400=2,400
1 Економъ-Счетоводит.	1,500=1,500
1 Лѣкаръ	1,200=1,200
1 Готвачъ	480= 480
1 Перачка	480= 480
1 Разсилень	480= 480
3 Слуги	360=1,080

Всичко споредъ комисията по глава

V. личний съставъ 33036 лева. (Приема се).

Веществени расходи.

Нѣма измѣнение. Всичко 38968 лева (Приема се).

Глава VI нѣма никакви измѣнения.

За купуване семе	20.000
Купуване бикове	50.000
Насърчаванне на мѣстнитъ индустриални и земеделчески произведения и за устроиванне на мѣстна изложба	60.000

Всичко по Глава VI лева. 130.000

М-ръ Икономовъ: По много мѣста, семето на житото се е изродило; населението неможе да си достави добро семе. Хората ходятъ и немогатъ да намѣратъ хубаво и добро семе. За това се предвиде тази сума, да се донесе хубаво семе и да се поднови, както за жито, тѣй сѣщо и за кукурузъ. Именно питатъ хора, гдѣ може да се намѣри тѣй називаемий кукурузъ чинквантино, който зрѣе твърдѣ скоро, и на който по малко влияе врѣмето. За тѣзи нѣща се предвидѣ тая сума. Този капиталъ не иде въ расходъ; той е оборотенъ капиталъ и ще се земе семето пакъ назадъ, когато ще се разведе стойността отъ този оборотенъ капиталъ.

Марко Велевъ: Да знаемъ защо съществувало М-ство за земледѣлие до сега никакъвъ плодъ не е дано въ България; и да видимъ за напредъ дали плодъ ще извади отъ тѣзи семена. Да предвидимъ

отъ това нѣщо; ако не, то ще бѣде жалъ. (Гласове: Ще се гласува).

Предс.: Полагамъ на гласуване глава VI. Който приема да се отпуснатъ по глава VI 130,000 лева, да си дигне ржката. (Болшинство) Према се.

Докл.: Глава VII: И въ таа глава нѣмаме никакви измѣненія; всичко е 2,728,800 лева.

М-ръ Икономовъ: По статии или по цѣло да се разгѣда? Имамъ да говоря върху нѣкои статии.

Бобчевъ: Статия по статия да се разгѣда.

Докладчикъ Анневъ (чете):

За Софийското окръжие	245,000	лева
„ Ломското	200,000	„
„ Вратчанското	185,000	„
„ Видинското	125,200	„
„ Шлевенското	140,000	„
„ Кюстендилското	280,000	„
„ Севлиево	144,000	„
„ Търновското	170,000	„
„ Русенското	150,000	„
„ Разградското	120,000	„
„ Шуменското	150,000	„
„ Варненското	120,000	„
„ Свищовското	150,000	„
„ Силистренското	120,000	„
„ Петроханското шосе	200,000	„
Въ распоред. Министра	100,000	„
Съдържанне на пѣтищата	129,600	„

Всичко по глава VII. споредъ проекта и комисията 2,728,800 лева.

Бобчевъ: Г-нъ М-ръ да ни разясни, защо на Търновския окръгъ е предвидена най-малка сума, когато има по-голяма нужда, а на други окръзи, които иматъ по-малки нужди, предвидени сж по-голями сумми.

Докладчикъ Анневъ: Обясненията, които иска г-нъ Бобчевъ, мога да му ги дамъ и азъ. За всичко това съмъ распитвалъ и разумѣва се, предвидено е за всѣкадѣ такава сума, каквато се изисква и споредъ нуждитѣ, които сж се оказали. И тѣзи сумми сж турени на основание рапортитѣ на инженеритѣ. Заради това сж се предвидели суммитѣ въ такъвъ размѣръ.

М-ръ Икономовъ: Г-нъ Анневъ дѣто псказа тѣзи цифри, тѣ сж турени на основание свѣденията и исканията, които инженеритѣ сж давали, и самитѣ жи-

тели отъ окръжията сж ги искали отъ М-ството, за направа, поправка, поддръжка и пр. Наистина, ако направимъ едно сравнение между суммитѣ, които се предвиждатъ за поддръжанне на пѣтищата и мостоветѣ, ще видимъ, че за Търновскитѣ шосета иде нѣщо по-малко, отъ колкото за нѣкои други, като напр. за Софийското и Кюстендилското окръжие и за други мѣста; но трѣба да забѣлжимъ, че тази година въ Търновското окръжие се направиха доста мостове и освѣнъ дѣто се е изживило тамъ много за мостове, но и всичкитѣ поправки по шосетата се направиха на казненъ счетъ. Водопроводи се правиха, хендеси се сѣкоха и доста пари сж се дали за тѣзи работи. Повече отъ 80—90 хил. лева сж се израсходвали за тамъ и има още нѣколко предприемачи, които и до днесъ работятъ. Слѣдователно, като миналата година се е израсходвало за тамъ повече, трѣба слѣдующата година да има тамъ по-малко работа.

И друго нѣщо има, че тѣзи цифри не сж толкова точни. Тѣ сж распределени по свѣденията на инженеритѣ, но може би нейдѣ работата да покаже, че се изисква по-много, а пакъ нейдѣ, самата работа може да покаже, че може да се изостави частъ отъ нея за слѣдующата година или до нѣкадѣ да се направи; тогава тамъ дѣто е необходимо ще се направи, а дѣто е възможно или работата го изисква, ще се изостави и за сѣтѣ. И тогава дѣто е необходимо, а пакъ предназначената за тамъ сума недостига, то разбира се, ако стане така, суммитѣ ще се пренасятъ отъ една статия въ друга, за да не стане нейдѣ работата захваната, а недоправена.

Буровъ: Никакъ не мога да се съглася съ г-на М-ра Икономова, че за Търновския окръгъ миналата година сж се издали много пари. Въ Търновския окръгъ пѣтищата миналата година си ги правяше всѣка околия съразмѣрно съ населението си, и азъ сега немога да се съглася да се отпуснатъ за Търновския окръгъ 170,000 лева а за Свищовския 150,000 лева, когато Свищовския окръгъ никакъ не е правилъ пѣтищата си миналата година самъ. А Търновския е правилъ пѣтищата си за Севлиево, Габрово, Шуменъ, Русчукъ и пр. Освѣнъ това, отъ Търново за Кесарово има двѣ мѣста, дѣто винаги се давятъ хората, за което сж подали и прошение. Най-сетѣ и заради това трѣба да се предвиди нѣщо.

Търново не трѣба да се сравнява съ Свищовъ или други градове, защото той четири пѣти повече дава.

М-ръ Икономовъ : Това, което каза г-нъ Буровъ, не е толкова справедливо. Свищовъ нѣма само единъ пѣтъ, а много. За Свищовъ има пѣтъ отъ Севлиево, Търново, Бѣла, Русчукъ и отъ Никополъ. Тѣзи пѣтища отиватъ за Свищовъ. Но тѣзи пѣтища не служатъ само за Свищовъ и Свищовското окръжие. Тѣ служатъ толкова и за Търново, колкото и за Свищовъ. Защо това? Защото улесняватъ и другитѣ мѣста, които иматъ работа съ Свищовъ, тъй щото ако се похарчатъ тамъ повече пари, тѣ се похарчватъ, не само за Свищовъ и Свищовскитѣ села, но и за другитѣ села и окръзи. Съ този пѣтъ се служатъ Търновчани и Раховчани толкова, колкото и Свищовскитѣ села. Заради това, не трѣба да се поставя въпроса тъй.

Шивачовъ : Вие г-да представители помнете, че имаше едно прошение отъ страна на нѣкои Свищовски граждани и въ сѣщото врѣме стана въпросъ по поводъ думитѣ на пѣкои отъ г-да представителитѣ за шосето, което трѣба да стане отъ Севлиево до Свищовъ. Азъ не зная, да ли г-нъ М-ръ на Общинѣтъ Сгради е зель мѣрки, но слушамъ отъ г-на М-ра, че тамъ имало шосе. До колкото зная, тамъ шосето не е направено. Ако ли г-нъ М-ръ мисли, отъ сега да се прави, не зная. Освѣнъ това, ще добавя, че Севлиевскитѣ граждани бѣха подали прошение, както на М-ра на Вхтр. Дѣла, така и на строителното отдѣление, за да стане шосето. И Свищовското население желае това и съ тази цѣль се дадохъ разяснения на всѣки окръгъ и се отпущнаха около 40—50,000 лева, които да бждатъ като основенъ капиталъ за туй шосе и ако не стигнатъ, самитѣ окръжия да помогнатъ.

При това, ще смета за длъжностъ да разясня, че тѣзи сумми, които се отпущатъ, тѣ сж тѣсно свързани съ закона за пѣтната повинностъ, защото до сега пѣтната повинностъ лежеше върху населението. Този въпросъ е поднесенъ сега на Нар. Събрание, и зависи отъ Нар. Събрание, слѣдъ като се произнесе върху него, да опредѣли тѣзи цифри. Ако Нар. Събрание се произнесе, вмѣсто пѣтната повинностъ, пари да се внасятъ, тогази разбира се, че ще трѣбватъ по-малко пари за тѣзи сумми.

Заради това, моля Нар. Събрание, да не опредѣ-

ля цифрата за поправката на шосетата въ тѣзи окръжия, а да ги остави висащи, до когато то се произнесе върху закона за пѣтната повинностъ. Тукъ цѣлата сума възлиза на 1 милионъ и толкова хиляди лева. (Гласове: Два милиона!)

Анневъ : Тури си още едни очила.

Шивачовъ : Единъ милионъ бѣха миналата год. Г-нъ Анневъ не е дочуль, какво искахъ да кажа. Предъ видъ на всичко това, желая г-нъ М-ръ да обясни, да ли дѣйствително има шосе между Севлиево и Свищовъ.

М-ръ Икономовъ : Пѣтъ отъ Севлиево за Свищовъ ще стане, но има недоразумѣние, въпроса не е рѣшенъ още и работата не се е поченала. Ето каква е работата: Единъ отъ селата искатъ да мине пѣтъ между Търново и Севлиево, да се избере такъвъ пунктъ, щото да минува между Габрово и Севлиево, като върви презъ Търновското шосе, да отива къмъ Свищовъ, така щото съ единъ масрафъ да се удовлетворатъ и двѣтъ страни; заради това, искаме да мине близо до Севлиево, като дохожда отъ Троянъ, и ние не ще искаме нищо друго, освѣнъ да поченатъ работитѣ съ свой трудъ и свое иждивение и каквото не имъ достигне, ще имъ се даде. Никакви препятствия нѣматъ. Стига само да стане постановление редовно споредъ съгласнитѣ закони и да бжде разгледано, да представятъ расчетъ върху него, и слѣдъ като се сравни съ изучаванията, които сж направени за пѣтищата, ще имъ се разрѣши.

Отъ Търново искаха и другъ пѣтъ: Искаха да се направи пѣтъ отъ Търново за Дръново презъ нѣкои села. Това искатъ Търновци и Дръновци, а другитѣ села искатъ да мине пакъ отъ други мѣста. Имаше и недоразумѣние и по този въпросъ. Азъ така имъ казахъ, че пѣтъ нѣма да се почене, до дѣто Окр. Съвѣтъ не рѣши, презъ дѣ трѣба да мине. Щомъ тѣзи нѣща се рѣшатъ, пѣтищата ще се поченатъ, и правителството, които може, ще ги почене по скоро, за да се свършатъ. Има да се правятъ и мостове, които ще служатъ за съобщенията, и правителството е zelo мѣрки, колкото за тѣзи мостове, защото населението никога не може да ги направи на своя смѣтка.

Поповъ : Съдържание на пѣтищата се казва. Тука е казано опредѣлено за всѣко окръжие. Съдържание на пѣтищата г-нъ М-ръ каза, ако не стигнатъ

нѣкадѣ паритѣ, ще се зематъ отъ друго окръжие да се харчатъ, тогава какво ще каже. За едни мѣста ще се опредѣли, а за други ще се дава. А тѣзи хора какъ трѣба да работатъ? Заради това, щомъ се опредѣлятъ суммитѣ по окръжие, да се не дава, на други окръжия по вече, но да работатъ сами и довършатъ недовършеното.

М-ръ Икономовъ: Това нѣщо, което предлага Г-нъ Поповъ, не може да се приеме, защото ако приемеме, че всѣко окръжие трѣба да си прави пѣтищата само, тогава нещѣ можемъ да свържемъ централнитѣ окръжи съ крайнитѣ, презъ които хората могатъ да изнасятъ производенията си. Трѣба да работимъ съединено и задружно въ всичкитѣ окръжия, така щото пѣтищата да могатъ да бѣдѣ направени на едно направление и за обща полза. Ако оставимъ всѣко окръжие да прави пѣтищата си както иска, никога нѣма да улеснимъ съобщенията. Заради това, трѣба да се съединятъ селата отъ сѣчкитѣ окръжия, за да се направятъ пѣтнитѣ съобщения, както трѣба. Частно всѣки окръгъ да си ги прави, не ще имаме никаква полза.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Дѣйствително, ние трѣба да направимъ голѣми жертви, за да имаме добри пѣтища, да улеснимъ търговията си и пр. Но азъ като земамъ предъ видъ, че тукъ ще се похарчатъ 2,728.800 лева, които може би споредъ персонала, когото приехме и когото распоредихме за М-ството на Общитѣ Сгради, сѣ голѣма сума, ми се вижда, че ако се направятъ тия пѣтища въ едно лѣто и се расходватъ тия пари въ една година, може да има недостатъкъ отъ лица, за да контролиратъ работитѣ и да не би да отидатъ тѣзи пари, тъй да кажа тамъ, дѣто повече да се похарчатъ отъ колкото трѣба. Заради това бихъ предложилъ да се намали тази цифра на половина.

М-ръ Икономовъ: Азъ съмъ оставилъ отъ персонала въ М-ството само тѣзи, които ще начертаватъ работата, като ще иматъ висшето ръководство на работитѣ; а пакъ надгледването на работитѣ е възложено на окр. съвѣти, защото тѣзи работи сѣ свързани съ тѣхъ. Окр. Съвѣти ще наематъ врѣменно надзорници на работитѣ, на които ще се плаща пакъ отъ сѣщата сума. Найпослѣ, работата е въ рѣшетѣ на мѣстнитѣ населенія, на населеніята въ окръжията, да вършатъ тѣзи работи. Правителството

може да имъ даде нѣкакви чиновници, а именно инженери и кондуктори, само за изучаване работитѣ, а за висшето ръководение при произвеждане на работитѣ нѣма да се мѣсятъ, защото отъ досегашната практика се оказа, че такива хора, когато се турятъ да ръководятъ, като незнаятъ условие, не сѣ били до тамъ полѣзни.

Яневъ: Отказвамъ се.

Бобчевъ: Отказвамъ се.

Ат. Минчовъ: За другитѣ окръжи незнай и нѣма да кажа нищо, защото незнай тѣхнитѣ нужди. Ще кажа само за Вратчански окръгъ, че суммата 185000 фр. която се назначава за него, е твърдѣ малко количество, защото, както знамъ, до сега за този окръгъ не сѣ се похарчили нито два сантима. Пѣтищата сѣ въ такова положение, щото зимно врѣме не може да се минува. Тѣ тж почти непроходими. Освѣнъ това, ние имаме нужда за два моста, единъ при Дърманица и другъ при Чомаковци, които скжсаватъ пѣти отъ Рахово, зарадъ онѣзи които искатъ да минуватъ презъ Вратца. Заради това, тия мостове сѣ неизбѣжно нуждни, ако искаме да помогнемъ на населението, и да се развие търговията въ онѣзи мѣста повече. Азъ желая, щото г-нъ М-ръ да земе въ внимание това, което исказахъ.

Ф. Мариновъ: Г-нъ Буровъ стана и направи сравнение между Търновски и Свищовски окръжи. Сир. тъй като населението на Търновски окръгъ било двойно и тройно и петъ пѣти повече, трѣбало да се постави такава цифра, каквато за Свищовъ му се види странна или зловиди му се. Ако бѣше станалъ да каже това единъ представителъ отъ Дупница или Кюстендилъ, разбирамъ, г-да представители; но не разбирамъ да става и да прави това сравнение единъ представителъ или какъ да кажа, да му се зловиди, когато взаимно чувствува нуждата отъ този пѣтъ. Едно Севлиево не се интересува, но сѣ нѣколко окръжи, които иматъ нужда отъ Свищовски пѣтъ, защото сѣ свързани съ тоя градъ и защото презъ Свищовъ се изнасятъ тѣхнитѣ произведения и най сѣтнѣ, защото презъ Свищовъ си доставятъ сѣчкитѣ стоки, които имъ идатъ отъ Европа. И наистина, това ми се вижда, твърдѣ несъобразно, да говори г-нъ Буровъ и да казва че 150,000 лева сѣ били много за Свищовъ, когато съ Свищовъ 5 окръжия сѣ свързани и Свищовъ собствено за

него, нѣма нито 5 километра път. Най сетѣ, ние не сме имали щастнето, да се одобимѣ съ пѣтица още отъ турско врѣме, както Търповчане. Не сме имали щастнето, да бждемѣ окржѣ съ 350 села, а само съ 30 села, а 30 села неможѣтъ да си направятъ пѣтъ пѣтица къмъ разни посоки. Съ 350 села, разбирамѣ, че можеше да се направи.

Бошняковъ: Не съмъ за то да се намалява цѣлата сума, както е предвидена въ бюджета и която ще се събере отъ населението; но при распредѣлението има неравномѣрност. Не щѣ да говоря, че на Свищовския е малко, а за други окржзи много распределилъ г-нѣ Министръ. Азъ вѣрвамъ, че почитаемото Министерство е изучило тѣзи въпроси и на основание изучаванията е предвидело суммитѣ. Но виждамъ една цифра отъ 280,000 лева за Кюст. окржѣ, а пакъ за други окржзи разбира се, като сж имали по малки нужди, предвидено е по малко. Като лице, което до завчера съмъ занимавалъ председателството на Търновския окр. съвѣтъ, и съмъ ималъ расправи за таква работи, и при това като зинамъ предъ видъ нуждната сума за построяване мостове при с. Кесарово, Джулюница и Драганово, първитѣ два на джедето за Османъ-Пазаръ, послѣдния който ще улѣсни съобщението мѣжду Търновския и Разградския окржзи, и тукъ не е предвидена нуждната сума. Въ послѣдно врѣме имаше и преписка по тоя въпросъ. Относително моста при с. Драганово презъ това мѣсто минува цѣлий Разградския и частъ отъ Варненския окржѣ, за къмъ Търновския като идѣтъ съ кирия и пр. пѣтници, но неможѣтъ да преминуватъ всякога презъ водата, която е дълбока и презъ годината едва 4—5 мѣсеци дава бродъ. За това трѣба да се тури по-голяма сума, за да се помогне на населението за тоя мостъ, което жъртвува отъ своя страна много, понеже е приготвило сичкия камененъ материялъ, готово е и варѣтъ да приготви и пр., а правителството трѣбва само съ пари да имъ помогне, за да се построи тамъ необходимия мостъ.

Ще моля г-на М-ра, ако е съгласенъ да увеличи суммата, която е предвидена въ Търновското окржжие, защото сега не е равномѣрна, не е равно распредѣлена. Тѣзи сумми ще излизатъ пакъ отъ населението, а лани твърдѣ малко се е исхарчило, отъ предвидениятѣ сумми за нашето окржжие Търновско.

Анневъ: Азъ неможѣ да разбера, какъ нѣкои г-да глѣдатъ на работитѣ, само отъ своя точка зрѣние. Самъ г-нѣ М-ръ искава нуждното. А сега споредъ думитѣ на нѣкои г-да излиза, че трѣба да се предвидятъ 10 мил. Но и съ такава сума, ще може ли да се помогне? Но заради това въ бюджета трѣба да се предвиди толкова, колкото има нужда за сега. М-вото е турило тия сумми, на основание рапортитѣ на окр. инженери и окр. съвѣти. При други случаи г-нѣ Бошняковъ много обича да указва на дефицита.

Въ допълнение думитѣ на г-на Маринова и въ отговоръ на г-на Бурова, ще кажа, че даже малко се е предвидело за Свищовъ т. е. 150,000, когато за Търново 180,000 л. и не трѣба да му се зловиди. Азъ питамъ г-на Бурова да каже, колко се е отпуснало за града Свищовъ? Въ Търново се построиха здания за гимназия и семинария, а за Свищовъ отпуснахте за Търговското училище 9600 лева и тѣхъ най сетѣ нѣма да ги искаме, защото патриотизма на Свищовскитѣ граждани стои много високо и не ще имаме нужда да ги искаме. Тази е първата сума, която се е предвидѣла за града Свищовъ, а Свищовскитѣ пѣтица сж въ най-лошо положение. Излѣзете вънъ отъ града и замислите, какъ ще се върнете.

М-ръ Икономовъ: Това дѣто каза г-нѣ Бошняковъ, че суммитѣ нерваномѣрно сж распредѣлени, то е истина, но това распрѣделение не е станало по хатѣръ, но спорѣдъ нуждитѣ на всѣки окржѣ. Кюстендилъ има голѣма нужда отъ пѣтица и ако земете смѣткитѣ, ще видите, че се искатъ 436000 лева. Разумѣва се, тая сума неможемъ да дадемъ сега и я намалихме. На всѣкъждѣ като намалихме, за Кюстендилъ останаха 280.000 л. Между това, има много отъ тия нужди, които сж настоятелни. Има напр. пътъ отъ Перникъ, Кюстендилъ до границата, който е доста разваленъ и трѣба да се поправи, особено отъ Кюстендилъ до границата; послѣ шосето Дупница — Самоковъ — Граница; сетѣ пѣтятъ Батановци — Трънъ къдѣ Сърбската граница. Трѣба да се направятъ тия пѣтица. Ето кои е причината г-да, дѣто ви се вижда, че суммитѣ сж неравномѣрно распредѣлени. Неравномѣрно е споредъ нуждитѣ, а не по каприции. (Бошняковъ: Никой не е говорилъ за каприции!) Споредъ нуждата е станало и распрѣдѣлението.

Буровъ: Азъ ще се съглася съ г-на Аниева, че трѣба да глѣдаме дефицита и върху него да играятъ суммитѣ. Тогава трѣба да намалимъ сички-тѣ сумми, но когато видимъ, че има недостатѣкъ на доходѣтъ не ще можемъ да ги догонимъ.

Колкото дѣто каза г-нъ Минчовъ, ще му отговоря, че всѣки иска да се харчи повече за неговия окръгъ.

Колкото за думитѣ на г-на Маринова, щѣхъ да се съглася, ако Свищовци бѣха направили 40 кил. пжтъ; но тѣ не сж направили нито два, нито единъ. Тѣ както казватъ, че сички хора отъ сичкигѣ окръжия вървятъ презъ него и имали нужда, трѣбало да имъ го направятъ окръжитѣ или напр. цѣлото Княжество. Ако бѣха се постарали да го направятъ до нѣйдѣ сами, можяха да имъ се отпуснатъ 150—200—300,000 фр. сега, но тѣ г-да нищо не сж направили. Направили бѣха само отъ Тръмпенъ пжтъ и той бѣше непроходимъ. За примѣръ казвамъ това. Други мѣста сж направили повече пжтъ, и ние трѣба повече да имъ помогнемъ.

Шивачовъ: На г-на Бурова ще кажа, че трѣба да благодарятъ на едно извѣстно лице, на което името не желая да спомѣня и което ако не бѣ, азъ вѣрвамъ, че нито Търново, нито Севлиево, нито никой нѣщеше да има шоссе. Всѣки единъ градъ би желалъ да бжде свързанъ съ хубави шоссета, но не е ималъ щастие да го накаратъ. И Търновскій окръгъ не е искалъ да си прави шоссета, ама е ималъ щастieto да го накаратъ, да си ги направи (Дуковъ: И васъ накараха!)

Моето мнѣние е такова, и трѣба да прибавя, че именно тѣзи градове, на които щастieto е послужило да иматъ и пжтища и шоссета, не се лишаватъ и сега отъ тѣхъ. А Севлиево съ кои градове е свързано? Кажете ми Вратца съ кое шоссе е свързанъ? — Дали съ Орханне, Берковица или Ряхово? Тогава справедливо ли е другитѣ градове да се наслаждаватъ съ хубави пжтища и шоссета, а Вратца да нѣма.

Азъ мисля, че правителството е длѣжно или самото М-ство на Общ. Сгради, да види нуждитѣ на цѣла България и дѣто нѣма шоссета, даже Нар. Събрание трѣба да се произнесе върху този въпросъ: кои шоссета трѣба дѣ станатъ и да се види кои трѣба да се правятъ сега. (Буровъ: Днесъ нѣма,

ако не си правятъ!) Както се каза, че трѣба да се плаща. Азъ съмъ противъ натуралната повинностъ въ пари. Населението само трѣба да работи, колкото има пужда.

(Гласове: да се отложи! Двама депутати си излизатъ.)

Вел. Х. Ангеловъ: Този въпросъ е важенъ. Желателно е да се отложи, защото се касае до хиляди левове. Всѣки познава че нашия окръгъ има 150,00 ж. и сж се отпуснали нѣколко хиляди лева за гимназия-реалка. Когато глѣдаме сега въ числото на жителитѣ, колкото Кюстендилскій окръгъ нѣма другъ голѣмъ; предвиждатъ се 280,000 л. за него; и тѣй ако закона за по 4 лева на чловѣкъ се узакони, да ли сичкигѣ събрани пари повече отъ 28.000 л. ще се харчатъ въ предѣлитѣ на Кюстендилскій окръгъ или ще се даватъ отъ тия пари и за другитѣ окръжи. Сакамъ г-нъ М-ръ да ми отговори.

Шивачовъ: (Шумъ). Не съмъ свършилъ г-да!

Предсѣдателъ: Моля Ви се г-да, малко търпение.

Шивачовъ: Азъ мисля, че този въпросъ е твърдѣ важенъ и моля да мя изслушате. Азъ съмъ г-да на мнѣние, да се рѣши по-напредъ въпроса за пжтната повинностъ. Слѣдъ като се рѣши този въпросъ, азъ мисля, че тѣзи цифри ще се намалятъ, това ще бжде по-добрѣ. Намаленията, разбира се ще бждатъ малки, но същеврѣменно ще помолимъ почитаемото Министерство, да земе инициативата, да проводи инженери, да приготвятъ за населението работа. Ако има нужда, нѣкои пжтища да построи само правителството. Твърдѣ важно е това, защото както се е практикувало до сега, не е справедливо. Всичкигѣ градища, които иматъ пужда и които играятъ голѣма роль въ търговско отношение, мисля, че трѣба да сж обязани да си правятъ нѣкои пжтища. Както казахъ и по-напредъ, ако отъ Ряхово до Вратца, то поне отъ Орханне до Вратца да се направи. Послѣ има Берковица — Плевенъ и пр. Всѣки градъ да каже, че се ползува съ тѣзи правдини, а не един да се ползуватъ а други не. Какво ще каже един да иматъ пжтища, а други да нѣматъ?

М-ръ Начовичъ: Бюджета се захвана и трѣба да се свърши. Тука има туренъ единъ проектъ за бюджета, има и единъ проектъ за пжтната повинностъ, внесенъ отъ г-на Икономова. Вие ще се

произнесете утрѣ, ако щете за него; но защо да отлагате сега бюджета, когато може и трѣба да се свърши. Тѣзи ораторствувания трѣба да ги искаже г-нъ Шивачовъ, когато се говореше за пжтната повинностъ. Азъ Ви моля да знаете хубаво, че Министерството единствено може да знае нуждитѣ на населението и всѣки окръгъ каква нужда има. Шосето не е нѣщо, което се изучава и което се прави въ 24 часа, а трѣба хората да се чокатъ 20—30 год. Нар. Събрание трѣба да пита: какво се е направило миналата година. Тукъ имаше бюджетъ и ако Министерството е направило дълга сп, не може да му намѣрите махана. Нар. Събрание отпусна тоже близо 2 мил. фр., съ които се е направило нѣщо. Сега отпустнете други и пакъ ще се направи нѣщо. Да бѣхте отпуснали 50 мил. щѣше да се направи повече.

Д-ръ Цачевъ : Г-да представители! Азъ ще ви помоля да отложите този въпросъ, защото има доста да се говори по него. Тука идатъ други работи. Именно, тукъ има хора, които сж подавали прошения на М-рството на Общитѣ Сгради, и които искатъ именно, камение, дървета и материали да приготвятъ за тѣзи работи. За тѣзи хора, които искатъ (**Председателъ :** Това ни не е въпроса!) Хората искатъ сами да си правятъ пжтищата. (М-ръ Начовичъ: Ами кой ги е спиралъ?) По-добъръ е, да не губиме врѣме. Не можемъ да приемемъ сега това. Ние сме уморени, трѣба да си отидемъ.

Бобчевъ : Каква е тази работа джанамъ? Какво е това настоявание? (Гласове: Да се отложи да се отложи!)

Председателъ : Какви сж тѣзи работи? Азъ не съмъ вързалъ никого. Вие самѣ рѣшихте, че ще гласувате бюджета. Недѣйте прави тѣй!

Буровъ : Не можемъ да рѣшимъ този въпросъ сега.

Марко Велевъ : 20 пжти искахъ думата.

Председателъ : Записанъ сте тукъ! Чухъ!

Марко Велевъ : Чуюшъ ама не виднишъ, 20 пжти искахъ да говоря.

Председателъ : На г-на Марка Велюва прави забѣлѣжка, защото става да говори, безъ да е зель думата. Записанъ сте.

Най-сетнѣ Нар. Събрание трѣба да се произнесе, желае ли сега да гласува бюджета или утрѣ.

Дуковъ : Двѣ думи искамъ да кажа.

Председателъ : Полагамъ на гласуване този въпросъ. (Шумъ).

Дуковъ : Дайте ми думата.

Списаревски : Въпроса не е свършенъ. Какъ го полагате на гласуване?

Дуковъ : Насила искате да гласувате.

Председателъ : (Звъни.) Г-нъ Дуковъ! Нѣмате право да казвате тѣй. Отворете протокола и ще видите, че вие сте единъ отъ депутатитѣ, които най-много говорятъ.

Моля ви се, сега ще се тури на гласоподаване слѣдующия въпросъ: Сега или утрѣ да се свърши бюджета на Общитѣ Сгради? Както и да е, да се рѣши този въпросъ. Вамъ нѣма да се запрети думата. Ако се рѣши днесъ, да се глѣда бюджета, днесъ ще земете думата, ако за утрѣ, утрѣ ще ви дамъ думата.

Дуковъ : Понеже не ми се дава думата сега, нѣма да говоря.

Председателъ : Полагамъ на гласуване въпроса: да ли да се разисква този въпросъ днесъ или за утрѣ да се отложи. Моля опѣзъ г-да представители, които сж на мѣстѣ, да се разглѣда въпроса днесъ, да си дигнатъ ржката. (Менишество.)

Рѣшава се, да се отложи за утрѣ. Обявявамъ днешното засѣдание закрито.

За утрѣ слѣдъ като свършимъ бюджета на Общ. Сгради, ще захванемъ или Финанситѣ или Вжтр Дѣла. (Гласове: На Финанситѣ!) Тогава утрѣ ще разглѣдваме финансовия бюджетъ.

Засѣданието ще се отвори на 12 1/2 часа.

(Конецъ на 8 ч. и 40 минути).

Председателъ : Д. Греновъ

Секретари { **Н. Шивачовъ.**
Д-ръ Цачевъ.

Подпредседатели { **Иванъ Симеоновъ.**
Ат. Минчовъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: А. Безеншекъ.